

FOAIA POPORULUI

Prețul abonamentului:

Pe un an 4 coveane.
Pe o jumătate de an 2 coveane.
Pentru România 10 lei anual.

Abonamentele se fac la „Tipografia” Iosif Marschall, Sibiu

Apare în fiecare Duminică

INSERATE:

se primesc la **biroul administrației**, (str. Măcelarilor nr. 12).
Un șir garmond prima-dată 14 bani, a doua-eară 12 bani a treia-eară 10 bani.

Uciderea marelui duce Sergiu.

În numărul trecut am dat știre despre uciderea marelui duce rusesc Sergiu, un unchiu al Țarului. El, cum știm a fost ucis cu o bombă, care a fost aruncată sub trăsură.

Eată cum povestește groaznică întâmplare un martor ocular, polițistul Leontiev, care a fost de față:

— Eu stăteam la poarta numită Nicolae a orașului, când marele duce Sergiu a trecut în trăsură spre piața senatului. De-odată a sărit către trăsură un bărbat de vârstă mijlocie, îmbrăcat simplu și a aruncat o bombă.

Trăsura s'a sfărâmat de tot și strada s'a umplut cu sânge și cu bucăți de carne. Caii s'au spărit și au luat-o la fugă. Cocișul a

fost greu rănit. Un oficer, care privea din fereastra unei casarme, a trimis numai decât un pat portativ, în care au fost adunate părțile trupului marelui duce. Creerii l'a adunat o temeie în o năframă.

Eu am fugit după făptuitor și l'am apucat de o mână. El a scos un revolver și a voit să puște, dar' eu l'am împiedecat. Un soț de-al meu l'a strâns de gât. Când l'am legat, ne-a zis în batjocură:

— Vă gratulez, că veți fi bine răsplătiți. Dar' pe cel ucis nu-l mai puteți învia.

Chipul nostru ne arată cum s'a petrecut faptul.

Judecățile sunt păgubitoare.

II.

Între mijloacele, cu care s'ar putea lucra pentru împuținarea proceselor, am putea număra la loc de frunte predica ținută din partea conducătorilor poporului, în care se se arate cu pilde vii casuri, ce s'au întâmplat între poporenii, înfierând până unde se poate, daunele ce pot cauza judecățile, și arătând cum cutare om a rămas sărac în urma judecății.

Însă mai pe sus de toate este purtarea de model din partea conducătorilor firești ai poporului (preotul și învățătorul) a trăi în armonie unul cu altul și a pune ambii umăr la umăr pentru stărpirea relelor, ce s'ar putea naște între poporenii lor, la din contră nerealisând cele zise, ei înșiși vor da ansă poporenilor la zicala: »fă ce zice popa, dar' se nu faci ce face el«.

Lucrând cu puteri unite conducătorii poporului, se va putea vedea în scurtă vreme la ce rezultate îmbucurătoare vor ajunge.

Unde fruntașii și majoritatea poporenilor unei comune trăesc în bună înțelegere unii cu alții, se poate zice, că aceea comună este fericită, totodată îi este dată posibilitatea a ajunge la bunăstare materială.

Fie 'mi iertat a mă depărta pe un moment dela chestiunea despre care am vorbit până acum, voind a mai arăta în scurte cuvinte unele rele, ce au prins rădăcini prin unele locuri între

FOIȚA.

Scăpați prin foc.

Comedie într'un act.
de **Ioachim Pop**, învățător.
(Urmare).

PERSOANELE:

1. Saveta, nevastă.
2. Lazar, soțul ei.
3. Raveca, femeie de sat.
4. Constantin, conceptist.
5. Vasile, servitorul lui Lazar.
6. Niculița, copilul de suflet al Ravecii.
7. Gheorghilă, trimisul lui Constantin.
8. Lella, o copilă mică.

(Odaia reprezintă o casă țărănească.)

Saveta: (întorcându-se) Vai cum m'am înfricat! Am gândit că-mi vine bărbătelul. Fire-ar se fie domnul ăsta, că mare posnașu-i! Să mă uit, că nu-i în grădină. (merge către fereastră) Uiii! (ride, că-l zărește) E acolo afurisitul... E frumușel... numai cât... vezi bine... eu sînt cu bărbat... Șapoi nu-s ca Ileana lui Gavrilă.

Constantin: (sare pe fereastră) Iată-mă-s!

Saveta: E rea trica domnule, dar caută-ți de lucru, nu umbla după nevestele altora.

Constantin: Mă rog, mă rog. (vrea să o sărute)

Saveta: Uf! Și de alea știi domnule?

Constantin: Da, da, da. (o sărută)

Saveta: Vai aturisit ești!

Constantin: E, îți spun că te iubesc (o îmbrățează, se aude afară strigând; hois! ho hois! ho! ho!)

Constantin: (sare pe fereastră)

Saveta: (strigă) Uf! bărbatu, uf! bărbatu. (fuge către apă)

Saveta: (întorcându-se) Vai de mine, e el. Haid să lucru ceva. Uite aci trebuie să șterg vasele, să le pun să mănec. (așterne masa)

Scena V.

Saveta. Lazar.

Lazar: (intrând) Am sosit dela moară... așa înbulzare mare a fost, de era să nu bag în coș nici acum. (asezându-se la masă) Vezi

de-mi pune ceva să mănec și chiamă și pe Vasile, c'apoi trebuie să mergem la pădure să tăem lemnele, ce ne au fost rămas (Saveta pune pe masă de mâncare ș'apoi merge după Vasile).

Lazar: Acum se vedeți, ce nu a-ți mai văzut. Am să-i spun că nu vin dela pădure deseară, c'apoi se cerc eu ce fel de boreasă țin la casă. Femeile trebuiesc păzite, altcum te nșeală. Femeia are cap de drac. (Saveta vine cu Vasile de afară)

Lazar: (cătră Vasile) Vino și șezi, să mîncăm că n'om șede mult (Vasile se pune masă) Savetă! mergi adu-ne un pic de vin.

Saveta: Indată. (merge cu o cană după vin.)

Lazar: Oare ne-au mai rămas multe lemne de tăiat?

Vasile: Rămas zău, poate să avem ce lucra la ele și până mâne la ameazi, că-s mulțisoare.

(Va urma.)

poporeni, năsuindu-mă totodată a arăta pe scurt modul de apărare în contra rețelilor.

Mulți din cei-ce se plâng mai tare de vremuri grele, au moștenit odinioară averi mari și au fost oameni cu stare, dar' n'au știut să păstreze. Ei poate 'și-au zis: o cheltuială mică din o stare mare nu se cunoaște. Dar' ei 'și-au uitat adevărul că: dacă tot iai din sac și de pus nu mai pui nimic, acuși ajungi la fund.

Sunt apoi unii cari rabdă foame și trag pâinea dela gura copiilor, pentru-ca se-și poată cumpăra lucruri de lux. Prin astfel de lucruri nehibzuite au ajuns mulți oameni avuți la sapă de lemn, au ajuns să cerșească dela aceia, pe cari mai înainte îi desprețuiau, ca pe niște sărântoci, cari însă prin cruțare și silință 'și-au făcut stare și vază. Mulți știu să prețuiască apa unei fântăni numai după-ce 'i-a secat izvorul, dar' atunci e prea târziu.

Mărginiți-vă dar' trebuințele voastre de cu bună-vreme, păstrați și lucrați și nu veți avea a vă plânge de vremuri grele.

Cel-ce nu urmează acest sfat, ajunge la cerșitorie, sau se bagă în datorii, cari în urmă tot la cerșitorie îl duc. Cel-ce se bagă în datorii se lipsește singur de libertatea sa. Omul nedator se uită fără sfială în fața ori și-cui. Ear' datorasul, care n'a putut plăti la termen creditorului seu, nu știe cum se dee față cu acesta și, dacă-l întelnește rușinându-se, abia poate scoate câteva cuvinte de scusă: sacul gol nu se poate ținea în sus.

Imprumutarea aduce supărare. Terminul de plată pentru datoras totdeauna vine prea curând, el poate își uită ușor de acela, creditorul însă îi aduce aminte, acela care cumpără lucruri cari nu-i trebuiesc, va fi silit a vinde din cele-ce îi trebuiesc. Impotri-viți-vă la pofta cea dintâiu, că e mai ușor a o învinge, decât pe celelalte.

Dacă cumperi o mobilă sau sculă frumoasă în casă, trebuie să mai cumperi încă alte zece, ca să se potrivească una cu alta. Sărăcul însă care se întrece cu bogatul în cumpărături, e tot așa de ridicul, ca și broasca, ce se umflă ca să se facă ca și boul de mare. Ear' apoi a cumpăra pe datorii lucruri, fără de cari am fi putut rămânea, e nebunia cea mare din lume. Așadar' e lucru prea înțelept a-și înfrâna omul poftele punându-și ceva la o parte pentru timpul bătrânețelor și al lipsei; căci soarele de ameazi nu ține toată ziua. Câștigul poate fi scurt și nesigur, spesele însă sunt sigure și durează cât trăiești. Lucrați și câștigați cât se poate de mult, și păstrați ceea-ce ați câștiga aceasta, este peatra înțelepciunii.

Învățatul Benjamin Franklin cu privire la mijlocul de a câștiga bani și modul de a avea totdeauna cele trebuincioase zice, că sunt a se observa două reguli simple. Cea dintâiu e ca cinstea și munca să ne fie soațe neștrămutate. A doua: să cheltuiască pe fiecare zi un ban mai puțin decât venitul curat.

Nico... inv.

De preste săptămână.

Crisa politică în Ungaria dăinuiește. Tisza a fost de nou în audiență.

*

În parlamentul din Viena s'a votat proiectul de recruți.

*

În Mangiuria au fost câteva lupte aprige între Ruși și Japonezi; aceștia din urmă cu atacat și au învins.

*

În Rusia continuă grevele și turburările cu deosebire în Caucaz.

La situație. Starea politică din Ungaria nu s'a schimbat întru nimic în zilele aceste. Maiestatea Sa nu a hotărât în privința noului guvern. Kossuthiștii ar voi un minister de coaliție; în aceasta direcție ei sunt spriginiți de întreagă opoziția unită. M. Sa nu 'și-a dat învoirea la aceasta.

Față de aceasta Wekerle are un alt plan, anume să se formeze un nou partid de ocărnuire, alcătuit din partidul liberal de acum și din o parte a kossuthiștilor și apoi din noul partid să fie luat guvernul. Să așteaptă, ca Wekerle să fie chemat în curând la Maiestatea Sa, cum și fruntașul politic Hodossy. Mercuri în 1 Martie c. a fost în audiență Tisza.

Proiectul de recruți a fost votat săptămâna trecută, Joi, în parlamentul din Viena. Au fost propuneri, cari cereau ca proiectul să nu se voteze, numai după-ce îl va vota dieta ungară. Aceste propuneri au fost respinse și proiectul s'a votat cu majoritate de voturi.

Despărțirea economică a Ungariei de Austria, așa că între aceste două părți ale monarhiei să fie vama, ca între țări străine, încă este o pedecă la limpezirea stărilor încurcate dela noi. Despărțirea atârână dela guvernele celor două țări, după cum le cer interesele, căci Maiestatea Sa aci nu vrea a se amesteca. Alta e cu armata. Kossuthiștii cer comandă ungurească, pe când Maiestatea Sa a declarat, că mai mult decât s'a dat Maghiarilor, nu se poate da și unitatea armatei trebuie susținută.

Războiul dintre Rusia și Japonia.

Zilele trecute au fost câteva lupte aprige între Ruși și Japonezi. Japonezii au atacat și au silit unele detașamente ruse a se retrage. Așa a trebuit să se retragă dinaintea atacului Japonezilor corpul de armată al lui Renenkampf. Din telegramele sosite se vede, că luptele mai mari au decurs în jurul pasurilor Vanfulin și Gutulin. Japonezii se silesc a încunja armata rusească și lupta mare dela Saho se poate ținea de începută.

Lupte.

Kuropatkin a depeșat în 28 Februarie c. că două batalioane dușmane cu căverie au atacat de mai multe-ori pozițiile ruse spre apus de la satul Ianlington, dar' au fost respinși, Japonezii au pierdut 100 de oameni, Rușii 6.

Agentia Reuter are știre, că în luptele dela Cinceng au căzut morți și răniți preste 2000 de oameni. Rușii au pierdut mai multe tunuri. Vineri Japonezii au ocupat satul Te-kitkihui.

Japonezii au câștigat învingere în munții Dalni asupra lui Renenkampf. Lupta s'a dat printre dealuri. Rușii au trebuit să se retragă.

Spre mează-zi dela Niucivang Japonezii au încunjurat 4 sotnii de căverie rusească, făcându-le mari pierderi. 200 din ei au rupt linia japoneză și s'au retras pe țărmul drept al râului Liaoho.

Ofensiva Japonezilor.

Foile din Londra se ocupă cu întrebarea, că oare generalul Japonez Oyama va ști folosi învingerile câștigate zilele trecute, ca să încunjure Mukdenul. El are puțină vreme la aceasta, de oare-ce în Mangiuria se încep ploile, când e foarte greu de a înainta cu tunurile, Oyama are planul sau să silească pe Kuropatkin a se retrage din Mukden sau a-l închide acolo.

Luptele date de eurănd au eșit mai toate în favorul Japonezilor. Ei au înainta, mult înspre Ruși și au ocupat multe poziții bune.

DIN LUME.

Neliniște în Balcani.

Din Macedonia, cu deosebire din jurul Salonicului, vin știri de tulburări. La Strumița trupe turcești și gendarmi au avut lupte sângeroase cu bandele bulgare. Dintre Turci au căzut 11 soldați și 14 gendarmi. În Salonic sosesc întruna trupe nouă de soldați. Lângă Lerina au fost uciși doi preoți macedo-români și 4 fruntași.

Știri mărunte.

În China se organizează de nou armata; ea capătă puști moderne, de repetiție.

Din Rusia.

În Rusia cercurile oficioase stau sub impresia faptului, prin care a fost ucis marele duce Sergiu, dar' de reforme nu se știe nimic și »zemstvi sobor«, așa se afirmă, că nu va fi convocat. De altă parte grevele durează și tulburările asemenea, cu deosebire în Caucas și în Polonia, ear' partidul revoluționar e în muncă neîntreruptă. Preste tot stările sunt rele.

Înmormântarea lui Sergiu.

Înmormântarea marelui duce Sergiu s'a făcut în Moscva, dar' fără ceva pompă deosebită. Din familia țarului au fost puțini de față. Marii duci Vladimir și Alexe se tem să iasă din palatele lor, cari sunt bine păzite.

Din aer.

O știre din Petersburg vestește, că poliția a descoperit un plan original de atentat împotriva familiei țarului. Revoluționarii au încărcat un balon cu bombe și voiau să se urce în el și de acolo din aer să arunce bombe asupra palatului. Poliția a aflat balonul și a prins mulți oameni. Știrea are lipsă de confirmare.

Măgăzin de arme.

Poliția din Petersburg a aflat prin un spion un măgăzin de arme al revoluționarilor. Ea a sechestrat mai multe sute de arme. Armele sânt fabricațiune engleză. Spionul s'a aflat junghiat pe stradă, având în rană un pumnal, cu inscripția: »Pentru slujba de Iuda«!

Grevele și revoluționarii.

Greviștii sânt mulți și acum. Singur în Petersburg sânt la 70—80 mii. Ei se pun pe punctul pasiv și încunjură ciocnirile cu poliția sau miliția.

Revoluționarii lucră mai departe. Ei au înștiințat, că sânt osândiți la moarte marii

duc Vladimir și Alexe, generalul Trepov și alți puternici, voind să-l scape pe Țarul de sub influența lor.

Din Caucaz.

În Caucaz este în creștere mișcarea revoluționară. În orașul Batum răsculații jefuiesc prin case. În provincă sunt lupte sângeroase între Armeni și Turci. În Bacu s'au făcut mai multe explozii.

Proclamațiile lui Gapon.

Gapon, preotul care s'a pus în fruntea muncitorilor se află în Paris. El a publicat în foaia »Tribune Russe« două proclamații: una către Țar și una către poporul rusesc. În amândouă propagă răscoala față de puternicii de azi, zicând poporului să nu se lase înșelat cu promisiuni false.

Uciagașul lui Sergiu.

Când uciagașul marelui duce Sergiu a fost ascultat, s'a petrecut următoarea scenă între el și ministrul Bulgîn:

— Știi cine sunt eu? — l-a întrebat Bulgîn.

— Știu, răspuns uciagașul.

— Cine?

— Ești numărul șapte — zise liniștit uciagașul.

Producțiune școlară în Răhău.

»Vieța socială s'a mutat din centru pe sate« — auzi des zicându-și ei între ei Sebeșenii și nu fără cauză. De un timp încoace urmează în șir convenirile sociale pe satele din jur și toate bine aranjate și toate bine cercetate și cu câștig. De oare-ce convenirile acestea nu s'au simple ocazii de distracție, ci au și un substrat moralizator-instructiv, făcându-se mai totdeauna sub aripile școlii și îndeosebi la străduințele învățătorului, merită și mai multă atențiune și sprijinire. Ele ridică vaza învățătorului și câștigă poporul pentru școală. Producțiunile școlare aranjate tot acum de curând în Sebeș, Căpâlna, Petrifalău etc. și mai proaspăt Duminecă în 30 Ian. st. v. (sărb. S. S. Trei Ierarhi) în comuna fruntașă curat românească (odinioară săsească) Răhău, au lăsat tot impresiunile de mai sus.

În ziua aceasta a fost în Răhău o producțiune populară aranjată de învățători cu ajutorul unor juni, june, copii de școală și câtorva meseriași și a fost o sărbătoare școlară, ba putem zice că a fost o sărbătoare a satului întreg. Producțiunea s'a dat în școală, un edificiu pompos, de care pot fi mândri Răhovenii.

Sala spațioasă era tixită de oaspeți — mai tot țărani. Era bine aranjată. Producțiunea a urmat conform programului cu puncte bine și și mai slăbuț reușite — ca început însă fiodestulitor.

Șirul producțiunilor l-a deschis prin un »Cuvânt«, învățătorul Ionel Cărpinișan. Momentele din istoria școlii au fost bine alese. Punctele do cor puteau fi înlocuite prin altele mai ușoare și succedau mai bine. Corurile au fost instruite de dl A. Grădinar, învățător și se vedea că și-a dat multă silință. Dl Ilie Secaș, meseriaș, a interpretat fidel rolul boerului Sandu în piesa »Cinel-Cinel«, și mult haz a făcut dl A. Grădinar în rolul flăcăului Graur. Junele țărane încă și-au învățat bine rolurile. Se vedea pe fețele vesele ale țăranilor prezenți, că se simțeau bine și le plăcea. Trialogurile predate de copii de școală. »Sărbătorile băbești« (trei fete), »Despre beție« (băieți), »Lenea« (fete), cu toate că poporul din Răhău e un popor harnic și până acum curat de patima beției, totuși au fost

bine alese — cu admonieri pentru viitor. Cred că învățătorul Vasile Cărpinișan, instruatorul acestor mici diletanți, poate fi mulțumit cu rezultatul. Harnicii învățători! — A fost și joc până în zori. — Aflu că venitul total a fost 116 cor. venit curat 50 cor. cu destinațiunea »pentru școală și biblioteca școlară«. Cred că mă fac interpret sincer a poporului din Răhău, când zic: Această primă producțiune se nu fie ultima. — S. —

Concertul »Reuniunii sodalilor români din Sibiu«.

Harnica Reuniune a meseriașilor și-a eluat loc de onoare în șirul așezămintelor noastre culturale. Locul și-l menține cu vrednicie, așa că ea nu odată este invidiată chiar și de naționalitățile conlocuitoare. Stăruitoare în toate, ea de regulă ese biruitoare, ostenele aduse de cârmaci și de singuraticii stegari, compensate sunt de rezultate, de cari mândre ar putea se se țină ori-care din așezămintele noastre cu menire mai înaltă, cu mijloace mai abundante din toate punctele de vedere.

De data aceasta Reuniunea prin concertul său din 25 Febr. n. c., și-a adăus la lungul lanț al vrednicilor sale o nouă zală, de care, speranță avem, încopciase-vor altele și altele tot mai strălucitoare. Concertul gustat cu deosebită plăcere de un public de câteva sute de participanți, pe cari abia li încăpia vasta sală și saletele dela »Unicum«, e rezultatul muncii dirigentului corului, al dlui învățător *Candid Popa*, care de preste 7 ani asudă și muncește, instruind cu râvnă adevărat apostolică pe harnicii coriști și coriste, cari, după greul muncii de preste zi, momente de repaus găsesc în probele de cântări. Dl Popa poate fi mândru de trupa sa bine disciplinată, ce cu atențiune îl urmărește și cu drag i-se supune.

Programul bine chibzuit și variat al concertului a conținut 8 puncte, dintre cari 3 coruri mixte de compozitorii: I. Crișan, A. Bena și George Musicescu; 3 coruri bărbătești de **, T. Popovici și C. Porumbescu; o cântare solo și un duet, cest din urmă C. Porumbescu. Va să zică un program cu bucată datorite compozitorilor nostri. Corurile au fost escelent executate. Mult au plăcut corurile mixte: »Durerea Românului« cu solopran, cântat de d-ra Eug. Roman, care se bucură de voce dulce, clară și melodioasă, apoi compoziția dlui Bena, »La fântână sub rozor« și »Ileana« de G. Musicescu. Dl P. Șerban, cu puternica sa voce de bas, ne-a fascinat cu »Doina« și a captivat întreg publicul. Bine a fost executat și duetul »O rază lină«, cântat de d-nii N. Ișan și N. Neagoe.

Escelența executare au stors admirația noastră și vii și nesfârșite aplause au urmat fiecărui punct, dintre cari unele au fost bisate.

Plăcută distracție au procurat publicului asistent și »posta humoristică«, cu frumoasele coriste, cari țineau locul »factorilor postali«. Cred că fondul »Masa învățăcelilor« va fi profitat și din veni-

tul acestei »poste«, ce n'ar trebui să lipsească dela nici o producție publică. Deasemenea n'ar trebui să lipsească dela producțiunile noastre publice de pretutindenea nici palăria »D zeu vede«, purtată dela masă la masă și dela persoană la persoană de presidentul Reuniunii dl *Vic. Tordășianu*, care în schimbul a câte unui »ban pentru orfan«, nu cruță câte o vorbă de »bine a-ți venit în mijlocul nostru« și »D-zeu răsplătească binele cu bine«! »Fondul veduvelor și orfanilor« și-a avut și de data aceasta »interesele« (cametele) după un însemnat »capital plasat la nație« după cum zice dl Tordășianu. »Sărăcii nostri — bogați«, tot vorba dlui Tordășianu, pot fi mândri de agoniseala acestei producții, agoniseală, de care, după toate prevederile, beneficia-vor și așa zișii »Bogați — săraci«, cari când le merge bine ne cam desprețuiesc pe noi, preferind a asista la baluri mari fie și »mascate« de ori ce limbă, la teatre și altele, ce nu se dau nici în favorul »Bogaților-sărăci« și nici în al »Sărăcilor — bogați«. Nu știu se mă bucur sau se mă întristez văzând cum primii ne cam încunjură la asemenea ocazii.

Jocul animat, dar cam împiedecat de marea mulțime, a decurs cu multă vioiciune până către orele 5 dimineața și doveditu-ne-a și el, că »băieții« nostri au prezență și mișcări »elegante« și știu procura distracții aceloră, cari nu-i desprețuiesc.

Mândră și veselă a fost această producție, mândri și veseli ne-am despărțit de ea. Eu, eu încă am rămas »încântat«.

De-ale meseriașilor nostri.

Murș-Uioara, 20 Febr. 1905

Binelăcătorea căldură, ce o revarsă Reuniunea meseriașilor români din Sibiu prin rodnică sa activitate se propagă până în fibrele cele mai îndepărtate, aducând odată și lumină în atelierele meseriașilor nostri. Deși târziu și c'am anevoie, meseriașii nostri răsleși și uitați de sine ce erau mai înainte, încep a veni la cunoștință că o mare parte din capitalul național zace în mâinile și aptitudinile lor declamatorice, teatrale și de altfel ce le aranjează la diferite împrejurări.

Fără a trece în revistă producțiunile meseriașilor nostri din carnavalul acesta mă opresc la aceea aranjată a doua zi de Crăciun aici în Murș-Uioara. Înainte de toate să spun, că împrejurările în cari trăiesc meseriașii nostri de aici nu sunt prea favorabile. Fiind aici minele de sare ale statului, și prin urmare, transpirând din toate și în toate aerul oficiosității cel unguresc și cu deosebire ale dlui A. Stoica, conducătorul lor meseriașii nostri, puțini la număr, sunt împiedecați în dezvoltarea lor. Și cu toate aceste numărul public, care a asistat la jucarea comediei într'un act: »Dragoste copilărească« localizată de Dr. Iosif Siegescu, a trebuit să aprețieze mult râvnă și silințele meseriașilor nostri. Drept aceea, d-nii Ilarie Vlad, Alex. Tulea, și Ioan Roșca, și-au interpretat cu deplin succes rolele lor. Asemenea și d-șoarele Virginia Roșca, Emilia Vlad și Elena Vlad, atât prin ținuta lor cât și prin predarea legeră au seccerat repețitele aplause ale publicului. Poesia de G. Coșbuc: Ispita, declamată de d-șoara Elena Vlad încă a pro-

duș efect bun. În »Cinel cinel« comedia de V. Alexandri, au jucat bine diletanții: Iosif Vlad, Angustina Gruia și d-șoarele Marița Baci, Silvia Baci și Emilia Vlad. Publicul adunat din Uioara și din jur a avut o seară de bucurie și veselie pe care numai meseriașii le-a procurat-o, căci de n'ar fi acestia nici n'am putea gusta vieață românească în Uioara, unde așa zisă inteligență doarme, unde școală română nu mai există casină, asemenea:

Suprasolviri au încurs dela următorii: Dr. S. Radu, protopop, 2 cor. Ioan Ghibu, protopop, onorar gr.-or. 2 cor. Chirilă Curta, not., 3 cor. 20 bani; Teodor Leer, inginer, 2 cor 80 bani; Iuliu Rus, student în drept, 80 bani; Petru Marian, 1 cor, 80 bani; George Lupu, 1 cor. 20 bani; Iosif Muntean, 60 bani; Ioan Rus, 40 bani; Iosif Rus, 20 bani; Antoniu Harmath 40 bani; Ionas Iz, 30 bani; George Chiorean, 20 bani; Iosif Codrea 50 bani; Fetics Bénai 20 bani; Sofron Pădurean, 1 cor. Ioan Nicoară, Ana Dalcăș, Vermesi Lajos, Basiliu Muntean, Glăjar Florea, Alexandru Roșca, Nicolae Roșca, Nicolae Turdașan, M. Florean, N. Serbu, Petru Iustian, N. Baci, Iuliu Gruia, din Blaj, Ioan Stoica, din Vaidasig, fiecare câte 20 bani.

Atât pentru suprasolviri cât și pentru căldura cu care ne-a îmbrățișat, primească toți mulțumita noastră și să fie încredințați că vom face totul pentru națiune.

Amicul meseriașilor.

Scrisori pedagogice.

IV.

Stimate prietene!

Dacă așteptăm ca fiii țeranului nostru să crească în frica lui Domnului și să se facă oameni de omenie, nu strică poate să ne dăm nițel seamă asupra înțelesului adevărat a acestor cuvinte.

Nu-i om de omenie, am zis acela, care dă votul unui străin de neamul nostru, ci dator e fiecare inimei și sufletului său de român adevărat, să sprijinească numai pe român. Asta se înțelege așa, că nu numai când sunt alegeri de deputați în dietă, ci și atunci când au să aleagă un notar, un birău, un collector sau alt slujbaş în comună. Ba eu aș merge mai departe și aș zice, că e om de nimica acela, care dă votul acelui român, pe care ți-l recomandă un străin. Să știi, că totdeauna un român ales la porunca străinului e mai rău decât străinul. Mai rău te mănă vermale din casa ta, decât vermale străin și departe de casa ta. Cel din casa ta cunoaște toate unghiulețele, știe, când te culci și când te scoli, știe și-ți cunoaște ranele, cari mai ușor se pot învenina, și unde omul e mai slab și mai lesne poate fi lovit. De aceea oameni buni, feriți-vă de acești șerpi veninoși, feriți-vă de aceste verspii, că acul lor nimerește la sigur!!

Nu aveți, decât să vă uitați în jur și veți întâlni mulți poftitori de cinste, de deregătorii fără să se întrebe, dacă și sunt vrednici să ajungă în locul acela! Ca să-și ajungă mârșavul lor scop, ei se tăvălesc prin toate noroaiele, se încuscresc cu tot soiul de lăpădături, își vând și neamul și biserica, numai să poată dobândi, ceea-ce pofteste sufletul și trupul lor, cel plin de răutate. Acestia nu pot fi oameni de omenie și ca acestia de bună seamă nu voim să fie copii țeranilor nostri.

Nu poate fi om de omenie acela, care cârtește asupra vecinului său fără de nici un

motiv. De multe-ori vecin pe vecin nu se poate suferi. Pentru un lucru de nimica se iau la ceartă. E de-ajuns, ca o cloambă de măr, pâr, ori cireș să treacă peste gardul vecinului și cearta e gata. Ba, că nu crește earba acolo, ba că vine de-asupra unui șopron și nu se topește zăpada la timp și ținând umezeala putrezește coperișul. De multe-ori capra vecinului strică o ultoaie și pricina eată e aici. Nu-ți place, de bună seamă să-ți faci pagubă, dar' dacă s'a făcut nu din vina vecinului, atunci se căutam pe cale pacinică a ne înțelege și se nu ne stricăm de multe-ori pentru nimica. Viețuirea în tihnă și în liniște e bună. Altceva este, când tu vezi, că vecinul cu voia ți face pagubă și la toată ocazia umblă să-ți strice. Acesta e vecin rău și nu-i om de omenie.

Am avut ocazia să ved, cum unii oameni simțesc o deosebită plăcere de-a face stricăciune altora și numai atunci au bucurie, când ved că semenului său îi merge rău. Atari oameni sunt mai răi decât fiarele sălbatice, cari n'au mintea și priceperea oamenilor și totuși de multe-ori sunt mai bune în purtările lor, decât oamenii.

Un om de omenie nu se ceartă, nu face gâlceavă pentru toată nimica, căci Dumnezeu de aceea ne-a făcut ființe înțelegătoare și cuvințitoare, ca să iertăm greșelile altora, pentru-ca și el se ne ierte păcatele noastre.

Dr. Petru Span.

Din Bistrița.

Adunarea generală

a reuniunii I. de înmormântare a românilor gr.-cat. din Bistrița.

— 10 Febr. 1905.

Trăim grele timpuri și între vițrege împrejurări, ear' când avem nenorocul de a mai fi loviți de soarte, prin repausarea membrilor din familie, aproape ne vine să desperăm.

Dările-'s mari, bucate nu-'s, ear' ca să câștigi parale, de te-ai face luntre și punte, nu prea poți, decât doar pentru a-ți susține familia de pe o zi pe alta.

Când însă năprasnica moarte vine și cu coasă și nemiloasă seceră pe tatăl din sinul familiei, ori pe fiul ce era nădejdea părinților, din sinul mamei îngârbovite de povara anilor, inimă de leu trebuie să ai ca să nu ți să sfășie de durere. Mai milă-ți însă, când vezi, că cei rămași în viață sunt așa de lipsiți, încât numai prin mila vecinilor pot ca pe cel repausat să-l așeze cu ceremonie cuvenită, căci moartea nu te întreabă, de ai bani la casă sau nu.

Fruntașii nostri fiind adese-ori martori oculari la astfel scene sfășietoare, s'au cugetat, la împrejurarea că pe ce cale să ușureze aceste lipse, și au ajuns la fericita idee, că unicul izvor dătător de mângâiere este în astfel de împrejurări Reuniunea de înmormântare.

De aceea înainte cu 6 ani au și pus basa Reuniunii de înmormântare a românilor gr.-cat. din loc.

Aceasta reuniune, Duminecă în 5 Febr. la 2 ore d. a. și-a ținut a 6 a adunare generală în salele școlii elementare române, fiind prezenți un mare număr de membrii.

După deschiderea adunării prin președintele și directorul executiv Dr. G. Tripon, a urmat alegerea comisiei verificatoare, alegându-se domnii: Alexandru Pop, Vasile Lungu și Alexandru de Franck.

Cetindu-se raportul cassarului, al comisiei censurătoare și al direcțiunii, s'a constatat, că direcțiunea a ținut 11 ședințe, în cari sau rezolvat mai multe lucruri curente.

Reuniunea are 600 membrii în permanență, dintre aceștia au repausat 16. Locurile vacante sau întregit prin alții prenotați.

Reuniunea la începutul anului dispunea de 11.534 cor. 86 bani, ear' la finea anului 1904, dispune de 14.120 cor. 29 bani, deci progresul în bani e de 2.585 cor. 43 bani.

S'au încasat ca taxe de înscriere după 22 casuri suma de 55 cor. 44 bani ear' dela membrii reuniunii, ca taxa după 16 casuri de moarte au încurs suma de 4.624 cor. 88 bani.

Pentru cele 16 casuri de moarte Reuniunea a solvit celor îndreptățiți suma de 2.140 cor., notez că cu 1110 cor. mai mult ca în anul trecut.

Reuniunea pe lângă suma de 14.120 cor. 29 bani, care e depusă la »Bistrițana« și »Coroana«, mai are încă și unele pretensiuni mai mici dela membrii rămași în restanță, apoi mai are 2 dulapuri și o mulțime de proto-coale și sigile.

Din »Balanțul general«, îmi 'iau libertatea a nota, că reuniunea dela înființarea ei, au avut următoarele intrate:

- a) Taxe de înscriere dela 745 membri à 2 cor. 52 bani. 1877 cor. 40 bani
- b) Taxe de înmormântare dela 45.729 solviri à 52 bani 23.779 cor. 08 bani
- c) Interese capitalisate până în 31 Dec. 1904 în suma de 2418 cor. 86 bani;

total 28.075 cor. 34 bani.

S'au solvit:

- Competință statutară alor
- 82 morți 9753 cor. 00 bani;
- Tot felul de spese și com-
- petințe statut. 4202 » 05 »
- Sald cu 31 Dec. 1904. 14.120 » 29 »
- total . 28.075 » 34 »

Amintesc cu plăcere că vrednica direcțiune a acestei Reuniuni taxele ce i-să competea după 2 ședințe le-a donat și anume una pentru ajutorarea unei femei bătrâne, ear' alta pentru nou edificanda biserică din Sebeșul-de-sus.

Ca membrii în direcțiune au rămas și pentru anul viitor domnii:

Dr. G. Tripon, director, Stefan Poruț, v.-director, Ciril Negruț, cassar, Iuliu Chitta, secretar, Theodor A. Bogdan, Ioan Moldovan, Mich. Doroftei, Vasile Bugnar, Pavel Butuc, Pavel Șomfălean, Nicolae Singeorzan, Stefan Vemeșan, Stefan Filimon ca membri.

După cetirea rapoartelor membrii reuniunii primesc toate rapoartele și votează absolutul necesar.

După aceea s'a închis adunarea. Români înființați reuniuni de înmormântare!

— tab. —

PARTEA ECONOMICĂ.

Istoria cartofilor.

Dela descoperirea Americii prin Cristofor Columb la anul 1492, Europeanilor nostri li s'au deschis drumul către lumea nouă, de unde apoi au început a aduce fel și fel de fructe și semințe nouă, de cari pe aici lipseau cu totul. Intre fructele aduse din America se numără și cartofii sau crumpenele, picioicile, gogoășele, merele sau perele de pământ, după-cum se mai numesc pe unele locuri.

În privința aducerii cartofilor în Europa sunt două păreri: unii susțin că vice-admiralul Valter Raleigh i-ar fi trimis mai întâiu în Anglia, unde au fost cultivați, mai cu seamă pentru florile lor, în grădina regească; alții din contră susțin, că vestitul Francisc Drake i-au trimis mai întâiu în Anglia, unui amic al său, care apoi a și stăruit foarte mult pentru răspândirea și cultura lor. În semn de recunoștință pentru aducerea cartofilor în Europa, lui Francisc Drake i s'a și ridicat apoi la anul 1553 un monument frumos în orașul Offenburg din Baden.

În Anglia, unde s'au cultivat la început cartofii, s'au întâmplat cu ei și lucruri ciudate, vrednice de însemnat. Astfel amicul lui Drake, cultivând cartofii și crezând, că tuberculele acelea de pe curpeni se mănâncă, când a văzut că sunt coapte, le-au adunat, le-au fert și pregătit cu zahăr, apoi a chemat mai mulți prietini, care se se oaspete cu toții din fructele cele nouă trimise din America. După-ce însă le-au gustat, cu toții și-au dat părerea, că: fie că nu le place pământul în Anglia, fie căce nu se cunoaște cu deamă-nuntul modul lor de cultură: ei nu le află destul de bune și gustoase, pentru a fi vrednice de o cultură mai estinsă.

Supărat de aceasta întâmplare, prietinelui lui Drake, a poruncit grădinarului său, ca se smulgă cartofii din grădină și să-i arunce în foc. Acela a și făcut întocmai după-cum i s'a po-

runcit. Dar' cum s'a întâmplat, cum nu, destul că cu curpenii au ajuns în foc și câțiva cartofi crescuți în pământ, cari apoi s'au copt bine acolo. Într'aceea mergând și proprietarul în grădină, din întâmplare calcă pe un astfel de cartof copt în foc și căutând mai deapreape la acela, i s'a părut mirosul lui de tot plăcut. De aceea a întrebat pe grădinar, că de unde sunt fructele acelea negre? Grădinarul i-a răspuns, că dela plantele cartofilor, pe cari le-au smuls din pământ. În urma acestei întâmplări, cercetându-se apoi mai deaproape la rădăcinile crumpenilor, au aflat adevărații cartofi, pe cari cocându-i și ferbându-i i-au aflat apoi de tot buni și gustoși.

După întâmplarea aceasta prietinelui lui Drake a invitat din nou pe amicii săi la ospet și pregătind cartofii foarte simplu i-a invitat să guste acum din fructele cele nouă, trimise lui de către Drake, spunându-le totodată, că nu cei de pe curpeni, ci cei din pământ sunt adevărații cartofi. După mâncare apoi, toți i-au aflat buni și gustoși și vrednici de-a fi cultivați peste tot locul.

În timpul din urmă, mai mulți naturalisti, cari au făcut cercetări amănunțite la fața locului, susțin că cartofii au crescut sălbatici în America cu sute de ani mai înainte, dar' locuitorii de acolo, în partea cea mai mare nu i-au știut întrebuința până la anul 1520. Atunci mergând o corabie de Spanioli în ținutul Pigafetti din Brasilia (America) a dat peste ei în pământ și înțelegând dela locuitorii acelu ținut modul lor de pregătire, a adus o corabie încărcată în Spania, unde se zice, că mai întâiu au fost cultivați sub numele de batatos. Insuși renumitul scriitor Humboldt susține, că cartofii au fost cultivați mai întâiu în Spania sub numele de mai sus. De aceea în Italia și Grecia se mai numesc până astăzi cartofii: patatoes și patata.

În nici o țeară de pe fața pământului nu sunt cartofii așa prețuiți ca în Irlanda. Aci patru din cinci părți ale locuitorilor trăesc numai cu cartofi și acela, care adună roduri mai îmbelșugate din aceia, se țin cei mai fericiți,

de oare-ce locuitorii țării numite nu prea au pământurile lor proprii, ci țin mai cu seamă de pe la domni pământeni câte e bucată de pământ în arândă, pentru care apoi trebuie să facă anumite zile de clacă peste an. Când nu se fac cartofii, sute de mii de locuitori stau să piară de foame, de oare ce a șeptea parte a locuitorilor de acolo sunt zileri, cari trăesc numai în bordee și colibi de pământ.

(Va urma).

Ioan Georgescu.

„Cum și cu ce se ne nutrim“?

— Sfaturi igienice —

disertație citită în o adunare generală a despărțământului Cohalm al „Asociațiunii“,

de George Maican, învățător.

(Urmare.)

Cafeaua este o beutură foarte răspândită. Mai de mult toată lumea își spunea că cafeaua este numai pentru domni cei mari azi însă dacă nu în toate zilele, apoi Dumineca și sârbătoarea e folosită și de țărani și încă cu fudulie, că vezi Doamne, pot mânca și ei ceva — domnesc.

Dar' nimeni nici tu domn, nici tu țeran, nu și-a dat seama, că oare în adevăr ajută ceva cafeaua la dezvoltarea și întărirea corpului nostru. Cafeaua este veninoasă și de nu credeți mergeți la potică și cereți „cafeină“. Aceasta e otrava cea mai tare ce se stoarce din grăunțele de cafea, și o să căpătați, do-vadă că eu am toată dreptatea.

Cei-ce se nutresc în măsură mare cu cafeaua, devin lipsiți de sânge, triști, ofticoși, ba și tare fri oși. Celor-ce nu s'ar putea lăsa de obiceiul de-a bea cafea, le recomand, că nici de cum să nu folosească cafeaua obicinuită ci să și o prepare din coji de pâne.

Aceasta pe lângă că e sănătoasă e și nutritoare, ba și ieftină, căci de câte-ori se curăță pânea scoțându-o din cuptor, își pui coajă ca să ai până mai faci ear' pâne. Copiilor le umblă de minune cu astfel de cafea cu lapte.

Ceaiul cu cafeaua se țin de mână spre a-ți face rău — totuși ceaiul în măsură mică e un medicament bun, mai ales iarna, pentru-că încălzește corpul. Iarna să bea ceaiul cu rum; ear' vara cu lapte.

Zaharul e un nutremânt foarte trebuincios dezvoltării și întăririi corpului omenesc; Ajută mistuirea și îngrășă pe om. Cu toate

VESELIA.

— Foia glumeață a „Foi Poporului“. —

Țiganul și cerșitorul.

— Unde mergi cioroi bătrân? întrebă-un român de sat
Pe un Țigan moșneag bătrân, ce la drum a fost plecat.
— Ei, mă duc și eu bădică, merg prin sate a cerși
Sunt bătrân, sêrac, 'mi-e teamă că de foame voi muri,
— Dar' de noroc știi cota? Nu ești și pascălitor?
Spune-mi gasd'oi fi ori ba, eată-ți dau doi bănișori!
Țiganul de und' se știe, dar' văzând cei crețarași
Scapă-se și zice 'ngrabă: Cum nu, spui-ți mintenași.
Și luându-i mâna dreaptă, se uită, din ochi clipește
Ce se zică, ce se facă, și din nas își tot cârânește:
— Ești bogat și-i fi domn mare, avuția 'ți-a sporit
De-l milui pe ori-care, cari pe la tine or veni.
Și pe când Țiganul gata de mințit și mâna-i lăsa
Românul nici una-două, o palmă sdravănă-i trase
Și-i strigă:

Cum poți zice, că-s bogat
Și io merg din sat în sat,
La cerșite, ca și tine
Că-s calic ca vai de mine.

Chima.

S'au înțeles.

Un bogat se duse la văduva Todasia, care nu auzia bine, să-i ceară pe ficiorul ei Ilie la lucru, fiindu-i dator. Din întâmplare Ilie nu era acasă, ear' pe lelea Todasia o aflase în grajd mulgându-și vacuța.

— Bună dimineața, babă.

Da i-a mulg asta vacă, răspunse baba văzându-și de lucrul mulsului.

— Acasă 'ți-e ficiorul?

— Nu dă cu piciorul!

— O bată-te sfinții babă, pare-că ești surdă?

— Numai s'o mulg, oi țipa-o în ciurdă.

Văzând bogatul că nu se poate înțelege cu ea, ca să nu-și mai peardă timpul o lăsă în pace.

Gavril Herdean.

Poesii populare.

Din Hășdate.

Culese de Lolea F. Clugdean, inv.

Frunză verde foale fragă

Departa ești mândră dragă,

Eu departa, tu departa

Două dealuri ne desparte,

Două dealuri și o pădure

Cu smeură și cu mure.

Pădurea de s'ar usca

Dealul de s'ar surupa

Să se tacă din deal șes

Prin pădure crească-ovės,

Să se vadă sat la sat

Să ved și eu ce-am lăsat.

Bădița cu șase boi

Vinde doi 'și-mi ia răsboiu,

Mândră mânduleana mea

Pentru un fir două de tort

Nu 'mi-oi pune plugu 'n pod.

Coi sēmăna grâu ca jaru

Și 'loi-oi duce în tērg cu caru,

Și-oi lua geolgiu cu valu

Să-te 'nbraț mănțe-te-amaru,

Și-oi lua geolgiu cu cotu

Să-te 'nbraț mănțe-te focu.

Hășdățan cureauă nouă

Tu 'mi-ai rupt inima 'n două,

Hășdățan cu țundra sură

Vino mă călărită în gură.

Hășdățean curea cu burnu,

Gura ta-i ca la porumb,

acestea a mânca mult zahar nu e sănătos, căci în acest cas el sporește veninul în corp, afară că tăria lui strică dinții și măselele.

Mult mai bine e folosind în locul zahărului, mierea dela albine. Mierea cu pâine e unul din cele mai sănătoase și mai întăritoare nutre-minte, atât pentru tineri cât și pentru bătrâni.

Sarea e foarte de lipsă la buna dezvoltare și întărirea corpului, pentru-aceea o și vedem băgată în toate mâncările noastre, căci acum nu ar avea nici un gust.

Oțetul luat în măsură mică, împreună cu alte mâncări, e răcoritor și ajută tot-odată și mistuirea. Folosit însă în măsură mare slăbește corpul și îngălbinește fața. E constat, că omul care folosește mult oțet, devine palid și trist.

Prăcum ați văzut am înșirat și totodată am vorbit despre cele mai de lipsă nutre-minte și beuturi, cari ne nutresc corpul.

Din descriere se vede, că nutre-mentul regulat precum și viața regulată în toate, face pe om să aibă un stomach sănătos și să trăească mult.

Nu țineți lucru de glumă slaturile aici date, pe cuvânt că deși până acum n'ați avut grije de așa ceva, totuși sunteți sănătoși; căci răul nu vine pe om de-odată, ci precum zice vorba: »Incetul eu incetul se face oțetul« adică în cazul nostru »incet incet îți sapă răul la răsădina vieții până te doboară«. Dar și aceea se nu uitați apoi, că o boală când te cuprinde, strigă celorlalte, săriți că l-am prins și atunci va fi târziu să începi ați aminti că n'ai avut cumpăt la cutare, că n'ai ținut cutare ori cutare slat.

Și acum încheiu cu vorbele unui mare medic, care zice:

»Mâncarea întotdeauna se o aibi regulat, cu măsură și se mănâncă încet. În fiecare zi se faci primblări de două ore, de nu ești cumva după ocupația ta silit să muncești în aer la lucru. Se dormi șapte ore pe noapte și singur în pat. Îndată-ce te-ai deșteptat din somn de loc se te și scoli din pat. Nu bea de cât când ai sete, nu vorbi mult și când vorbești, nu spune decât o parte din ceea-ce cugeți. Ferește-te de mânie și de alte lucruri rele«.

Soia sau fasolea japoneză.

Soia este un fel sau o specie de fasole, care se consumă mai mult uscată, adică boanele ei, decât ca verde. Patria adevărată a ei este Japonia, unde se cultivă în măsură foarte mare, de aceea la noi i-se și dă numele de fasole japoneză.

Deși cele mai multe țări din Europa se ocupă cu cultivarea și întrebuințarea ei ca articlu de consum, în țeara noastră, atât cultura cât și întrebuințarea ei în bucătărie este necunoscută, de nu cumva e cunoscută și folosită sub ceva nume indigen.

În România de vre-o doi ani încoace aproape toate revistele economice și cele scrise pentru cultivarea și deșteptarea poporului țaran se ocupă în continuu cu aceasta plantă fenomenală, care este menită a aduce »o îmbunătățire simțită în hrana sateanului« după-cum zice »Albina« în Nr. 31—1904.

Esperiențele și rezultatele, ce frații din România au obținut în anii din urmă cu cultivarea ei sunt următoarele:

Soia este de două feluri, una cu boane galbene, tomnatică, și una cu boane negre, vâratice. Cu aceasta din urmă au făcut ei multă experiență, căreia îi dau numele de Soia hispida. Are flori mici albastrii. Are cotoarele, vițele sau vregile, cât și păstăile, (tecile) eari cresc dela pământ, până în vârful parului sunt acoperite cu peri subțiri și mărunți.

Prima experiență cu cultivarea ei s'a făcut în România acum sunt vre-o 26 ani la școala agronomică pela Herestreu, dar' ca mai mai toate primele încercări cu puțin rezultat.

Repetindu-se experiențele cu cultivarea ei nu numai de către instituțiile de specialitate, ci și de către unii privați, se vede că au ajuns la rezultate îmbucurătoare, numai așa ne putem esplica însuflețirea aproape generală în România pentru a o răspândi între săteni.

Între alți spriginitori și propagatori de mare însemnătate ai culturii Soiei amintesc pe dl I. Kalinderu, admistritatorul domeniilor coroanei, care a dat îndrumări tuturor agenților-domeniilor coroanei, privitor la cultivarea acestei plante.

Impuls la aceasta a dat fără îndoială rezultatul surprinzător al analizei chimice, la care a fost supusă Soia, în comparațiune cu rezultatul analizei altor păstăioase, ca mazărea, fasolea ologă și cu parul, pe cari mai mult le cultivă și întrebuințează poporul rostru dela țeară.

Din analiză sau cercetare ese limpede superioritatea Soiei, în albuminoide și grăsimi, față de celelalte păstăioase. Ea adică adaugând procentele de albumin cu cele de grăsimi, cari constituiesc capacitatea nutritoare a păstăioaselor, ne dă 52% ear' după alții 55.62%, pe când celelalte abia se ridică la a treia parte, în cazul cel mai bun la jumătate.

Dacă vom considera aceasta diferență și superioritate a Soiei, nu vom avea motiv de ajuns de a ne mira, de ce Japonezii, cari cultivă toate păstăioasele noastre. fasolea, mazărea, linte și bobul, Soia, sau cum o numesc japonezii Daizu, o cultivă cu predilecțiune.

Hectolitru de Soia sau Daizu în Japonia se vinde cu 7 lei 36 bani (cam tot atâtea cor.)

Probe dataite despre succesul culturii ei în mare în România nu am aflat, am aflat însă o probă destul de elocuentă a unei încercări în mic. Aname »Albina«, ce apare în București nr. 31—1904 ne spune, că învățătorul și preotul din comuna Vișinia, județul Românați a sementat 100 gram. boane de Soia și a recoltat 6 chlg. boane, va se zică 60.000 grame, cari ne represintă proporția 1.60.

Cultura ei nu diferă într-un mic de a fasolei noastre. Îi place locul gras, roditor, fie dela natură, fie îngărat prin gunoie abundanță, bine lucrat prin săpătură ori arătură afundă, încât se poate de toamnă, dar' se mulțumește și în pământ mai slab, cerând o singură condiție indispensabilă:

un loc deschis, espus aerului și căldurii, altcum înpilește și rămâne pîrnică.

Cu alte cuvinte Soia o vom putea cultiva în ori-ce loc, în care am cultivat din străbuni cu succes deplin fasole, mazăre, linte și bob.

Fiind Soia un fel de fasole de par, e tare espusă înghețului și brumei de primăvară; deci timpul potrivit pentru pus, sau sementatul ei va fi numai după ce am trecut peste ori-ce pericol de îngheț, eventual brumă, cam în jumătatea doua a lunii Aprilie sau și când se pune fasolea cu par.

(Va urma.)

Reuniunea

învățătorilor români uniți din Archidieceză.

De lângă Murș, Ianuarie 1905.

După raportul general al comitetului central, biurul central a rezolvit în anul espirat toate chestiunile și actele întrate la protocolul reuniunii în număr de 76 și a executat decisiunile adunării generale precedente.

Dacă considerăm, cumcă reuniunea are 26 despărțăminte și 551 membri ordinari, atunci într'adevăr numărul actelor rezolvite de 76 în decursul unui an întreg este de tot neînsemnat și cu greu cred cumcă ar mai esista în patrie oare-care reuniune cu atâtea despărțăminte și membri, care să dea centrului său așa puțin de lucru, ca a noastră.

Dintre decisiunile adunării generale precedente executate din partea biroului central, amintesc în raport următoarele mai memon-tuoase.

Consistorului metropolitan i-s'a înaintat un memorandum în afacerea augmentării salarelor fundamentale ale învățătorilor din archidieceză la suma anuală de 800 coroane și regularea încasării acelor. Cererea aceasta a biroului central încă nu s'a rezolvit.

S'a îngrijit despre tipărirea diplomelor pentru membrii ordinari și fondatori ai reuniunii, cari diplome, pe cât sunt informat, din partea biroului central nici până acum nu s'a espedat la adresa celor în drept.

A provocat pe preșidenții despărțămintelor, ca să trimită conspectul membrilor în restanță cu taxa de membru, spre a lua măsuri pentru încasarea acestor taxe. Aceste provocări însă după raportul general nu le-au urmat decât vre-o patru despărțăminte. Aici trebuie să observ cumcă biurul central nu trebuie să aștepte până la adunarea generală, adică mai un an întreg, ci să fi arătat pe preșidenți despărțămintelor negligenți oficiilor protopopăști, eventual Consistorului, ca for suprem, ca așa se se poată valora decisiunea adunării generale, căci dacă tot amânăm din an în an încasarea restanțelor, acelea se vor înmulți în detrimentul înaintării și prosperării reuniunii, ba se demoralizează chiar și acei membrii, cari își achitau punctual taxele, când ved cumcă colegii lor tardivi beneficiază de aceleași drepturi, ca ei, fără a contribui ceva la augmentarea fondului. Pe cei negligenți și neregulari n'avem să-i cruțăm. Dacă ne-am pus sub stindardul reuniunii, să-l purtăm cu onoare, ear' pe cei nedemni să-i eliminăm dintre noi, ca pe unii copilești de o boală contagioasă.

Biroul central, după raportul secretarului I., a provocat pe restanțierii »Foaii școlastice« să-și achite abonamentul, dar' cu puțin rezultat. Cu mare durere trebuie să con-

stat că «Foaia școlastică» este unicul ziar didactic românesc în Transilvania și se luptă cu multe dificultăți, fiindcă abonații nu vreau să plătească. Asta roade ca cangrena pe corpul nostru învățătoresc, ca se nu putem noi susține cu puterile noastre nici baremi o revistă, care este menită în prima linie de a reprezenta interesele noastre și cele ale reuniunii. Administrația «Foalei» se purceadă cu toată rigoarea față cu restanțierii, să-l dea în judecată pe toți fără cruțare, ca așa foaia să scape de datoriile sale contractate la reuniune.

Murășanul.

Ulise, viteazul din Ithaca.

Forestire istorică de **Silvestru Moldovan.**

A fost odată, ca nici-odată, că de n'ar fi, nici nu s'ar povesti. Și aceasta așa este, — pentru-că a mea poveste, — numai adevăr vă grăește. — se nu credeți, oameni buni, — că eu stau să vă spun minciuni, — cum face Stefan alui Istrate, — bată-l să-l bată cele păcate, — că vă torăie câte verzi și uscate — tot cu minciuni impenate. — De aceea să ascultați povestea mea, — ca D-zeu bine să vă dea...

Trebue să știți dragii mei, că înainte de asta cu trei mii de ani și mai bine, în cărunta vechime, când zeli și zeițele, în cari credeau oamenii de pe atunci, să pogoreau adese-ori printre ei, zic, pe vremea aceea era în Asia mică, pe rîul Scamandru, la poalele muntelui păduros Ida, o mare și minunată cetate. Ea se numea cetatea Troiei și era locuită de un popor de viță nobilă, numeros și puternic, pe care îl stăpânea oraul Priam. Priam era în-cunjurat de o curte strălucită și avea mai multe fete, mândre ca mândrenia și niște feciori sdraveni și viteji, de a căror putere tremurau cetățile și popoarele din împrejurime.

Unul din acești feciori se numea Paris. Înainte de-a se naște el, mamă-sa a visat într-o noapte, că a născut un tăciune, care a aprins cetatea crăiască Troia. Visul acesta băgă în griji pe regele Priam și ca nu cumva să vie vre-o primejdie asupra orașului, îndată-ce se născu copilul, îl dădu la un păstor din muntele Ida, să-i stângă vieața. Păstorului însă, bun de suflet, cum era, i-se făcu milă de bietul copil și nu-l omorî. Așa copilul creșcu între păstori și creștea într-o zi ca în nouă și în nouă ca în nouăzeci și nouă, până ce să făcu mare, fecior june. Păstorii îi dădură numele de Paris. În cărțile bătrâne se spune, că Paris până a fost copil de țîță, a fost nutrit cu laptele unei ursoaice blânde. De aceea el prindea și repunea urșii și alte feară de-ale codrului, ca din jucărie, cum prinde și omoară Gligor a Fătului măr-tanii, ca să-i facă din pielea lór ierhă la sbiciu. Așa era de voinic și vînjos Paris. Dar' apoi el mai era și frumos, înalt și drept ca bradul din munte și cu ochi, ca mura, scânteitori, așa, că vestea i-se duse peste nouă țeri și nouă mări și nu peste mult se știu și la curtea din Troia, că el e fiul oropsit al regelui Priam. Când se încredință despre aceasta Priam, îl primi cu dragoste părintească în casa sa și Paris își luă locul cuvenit între frații și surorile sale.

Dar' acum să vedeți numai ce s'a întâmplat cu aceasta odraslă crăiască. Când el era în floarea vârstei sale de june, s'a întâmplat, că un alt fiu de rege, Peleu, s'a în-surat și a făcut un ospăț de cele împărătești, cum nu se mai pomenise. Că, mă rog, erau la nuntă oaspeți cât frunză și iarba, din toate părțile, crai și prinți voinici și fecioare dalbe, ca din povești, mândre și frumoase, de

să mai fi avut doi ochi să le privești. Până și dintre zeli și zeițe au luat parte câțiva la strălucita sêrbare. Și spumega vinul-nectar în păhare și flăcări și fetele jucau pe răpușite de să cutremura pământul și gândeai că veselie nu va mai avea capăt în veci.

Dar' pe când voia bună era în toiu, de-odată din văzduh căzu între oaspeții veselnici un măr de aur și se duru prin easă. Pe măr stăteau scrise cuvintele. «Celei mai frumoase», adică mărul avea să fie a celei mai frumoase femei dintre acele, cari se aflau la ospet.

Cum mărul a căzut din văzduh, numai mai târziu s'a știut, că el a fost aruncat de zeița vrajbei și a certelor, care se numea Eris. Zeița aceasta era mâniașă foc pe nuntași, din pricină că ea nu fusese chemată la nuntă și drept răsbunare a aruncat mărul, ca să se iște ceartă pentru stăpânirea lui. Și Eris nu i-a greșit socoteala. Intre femeile dela nuntă cele mai frumoase erau trei zeițe, cu numele Hera, Afrodita și Athena*). Fiecare din ele voia să aibă mărul și începură o ceartă și o zarvă, de era paci să strice toată petrecania. De, știți D-voastre, femei erau și ele și care femeie nu se ține mai frumoasă decât altele? Așa este aceasta acum și așa a fost înainte cu trei mii de ani. Destul, oameni buni, că atunci căpetenia zeilor, Zeus, numit de strămoșii nostri Romani Iupiter, care era și el la nuntă, ca să curme vrajba dintre zeițe, le îndrumă să-și aleagă de judecător pe Paris, pe frumosul fecior de rege din Troia.

— Mărul să fie a aceleia, pe care Paris o va judeca de cea mai frumoasă, — zise Iupiter cu glas aspru, poruncitor. Zeițele trebuiră să se supuie, căci ceea-ce porunceă Iupiter, era sfânt și nestrămutat.

În chipul acesta ajunse Paris să fie judecător între zeițe. Și judecata lui a fost pentru Afrodita, care era zeița dragostei sau a amorului, cum se mai zice și căreia i-a dat mărul de aur. Să vede că lui de aceasta zeiță i-a plăcut mai mult, că Doamne, era și frumoasă, chiar ca o zină din povești, bătutu-ar fi norocul s'o fi bătut.

Afrodita sau Venus era foarte făloasă pentru judecata lui Paris și drept mulțumită i-a făgăduit, că-i va da de nevastă pe cea mai frumoasă femeie pămînteană.

Aceasta așa s'a și întâmplat — dar' de aci mare zarvă s'a iscat — să ascultați numai a mea poveste — care lungă înainte este — și veți vedea, că din ale dragostii fire — se naște adese-ori grea primejdie — și bătăi și nesfîrșit rău — de care se ne păzească D-zeu...

Și bag samă așa a fost să fie că pe vremea, când Paris a făcut judecată între zeițe și cetatea Troiei era în culmea puterii, spre apus dela ea, dincolo de mare, locuia în o țeară frumoasă și binecuvîntată și pe ostroavele resirate împrejurul ei, poporul Grec, înrudit cu Troienii. Pământul grecesc era împărțit în mai multe țărișoare, stăpânite fiecare de câte un rege. Unul din acești regi era și Menelau, care își avea scaunul de domnie în cetatea Sparta. Zeli nemuritori i-au înzestrat pe Menelau cu mare putere și vitejie, dar' în afară de aceasta i-au hărăzit de nevastă pe cea mai frumoasă femeie, ce trăia pe atunci pe pământ. Numele ei era Elena, și pentru frumusețea-i fără seamăn toată lumea o numea: Elena cea frumoasă, — o Ileana Cosânzeana, cum i-am fi zis noi Români.

*) La Români aceste zeițe se numeau: Iuno, Venus și Minerva.

Înspre Sparta i-a îndreptat deci pașii Paris! El i-a făcut, cum se zice în poveste, opinci de fer și bătă de oțel, și a plecat spre apus de soare și trecînd marea și prin câteva țărișoare, a sosit în orașul Sparta. Menelau a primit cu cinstea cuvenită pe crăiescul fiu din Troia și l-a găduit boierește, căci găzduirea oaspeților era una dintre datinele frumoase ale Grecilor din vechime.

Paris cum a văzut pe Elena cea frumoasă, s'a și îndrăgostit de ea și petrecînd mai multă vreme la curte, cu daruri, cu momeli și cu lingușiri i-a sucit capul, așa că și Elena l-a prins drag. De altcum acest lucru nici n'a fost așa de greu, căci pe cum v'am spus, Paris era june chipeș și foarte frumos și zeu, și atunci, ca și în zilele noastre, cum știți și d-voastră, femeile mai ușor își deschid inima unui bărbat frumos, decât vre-unui chior sau schiop, cum este bunăoară Filimon șontorogul de lângă țigănie. Dar' apoi lui Paris i-a stat în ajutor cu puterea ei nevăzută și Afrodita, după-cum i-a făgăduit și apoi las' pe ea dacă nu știa să oblescă astfel de treburi, că doară nu degeaba era ea zeița dragostei.

(Va urma).

SFATURI.

Voiți să aveți etichete pentru grădina? adevă bucatățelele acelea de scânduri, pe care se scriu numele pomișorilor, florilor etc. — tăiați din hârtie groasă pe carton bucatățele așa, după-cum voiți să fie de mari etichetele și scrieți cu cerneală pe ele numele ce doriți, muiați-le în unt de lemn și după-ce s'au uscat muiați le de nou și atunci nu le mai strică nici ploaia, nici soarele; ear' de voiți etichete și mai luxoase și mai durabile, topiți cauciuc în bensiță și cu aceasta ungeți pe de amîndouă părțile cu ajutorul unui penel etichetele, scrise gata.

Voind să dați etichetelor diferite colori, cumpărați atâtea «foi de celuloidă», după câte colori voiți să aveți și scrieți pe aceste foi după ce le ați tăiat așa precum trebue de mari numirile legumilor ori florilor ce aveți de lipsă.

Cerneala o pregătim topind deosebit 15 grami «tanin» 10 grame «perclororă de fer sec», fiecare fel în câte 50 grami «acetona» amestecînd în urmă totul la un loc.

AVISURI.

Biblioteca «Foil Poporului». Din Biblioteca «Foil Poporului», redactată anume pentru țeranul român, cu cuprins variat și interesant și cu preț foarte ieftin, au apărut până acum 4 broșuri, anume:

Nr. 1 «Nichita Balica» povestire istorică de Silvestru Moldovan.

Nr. 2 «Doine și strigături, de Nic. Regman.

Nr. 3 Povești: «Găstul» «Punga cu noroc» etc.

Nr. 4 «Pomăritul», sfaturi în formă de dialog, de Iustin Sohorca. înv.

Fiecare nr. costă 20 bani; toți 4 nr. 80 bani și 10 bani porto (45 cr.)

Biblioteca se continuă. Nr. 5 și 6 sînt în pregătire.

Ilustrațiuni. *Avisăm onoratele redacțiuni ale zărelor noastre, că clișeurile ilustrațiilor ce apar în «Foata Poporului» sunt proprietatea noastră și îndată după apariție le vindem cu un preț foarte ieftin. Cel interesat să se adreseze la redacție.*

*

Pentru abonații nostri din America. *Iubiții nostri abonați din America, pentru a încununa ori-ce confulse, sunt rugați a trimite banii de abonament sau orice alți bani, d. e. pentru comande de cărți etc. în plăt (cuverță), adresată de a dreptul redacției «Foaia Poporului». Pe plic se arată că scrisoarea cuprinde bani și câți? și în scrisoare se scrie adresa și comanda. În chipul acesta putem să îndeplinim numai decât comanda. Modul de a trimite banii prin mijlocirea bancarilor și băncilor, dă prilej la multe confuzii, la cari noi nu suntem de vină. Rugăm deci pe iubiții nostri compatrioți din America, a da ascultare acestor rugări a noastre, în interesul lor propriu.*

Dare de seamă și mulțumită publică.

Din Luța.

(Urmare și fine)

Altă colecție a făcut Iosif Opreș și Nic. Grancea dela următorii: Iosif Opreș din Luța, 2 fl., Petru Ciocan, Sâmbăta-de-sus; 1 fl., Nistor Dragomir, Viștea-de-sus, 1 fl., Vasile Bogdan, Saros, 30 cr., Nicolae Moldovan, 50 cr., Vas. Moldovan, 30 cr., V. Razor, 20 cr. V. Avram, Hundort, 50 cr., Dion. Mușat, 50 cr., George Măndrea, 20 cr., Ioan Balu, 50 cr., Pavel Maxim, 20 cr. Nicolae Ramba, 20 cr., Grigorie Isarie, 40 cr., Vasile Măndrea, 20 cr., Victor Berteș, 20 cr., Dumitru Gălbincea, 40 cr., Ioan Poș, 20 cr., Nicolae Șuteu, 50 cr., toți din Sâmbăta-de-jos Ioan Bitiu' 20 cr., Tanase Muscan, 70 cr., Stan Mureșcu, 20 cr., Nicolae Dateș, Ioan Vulc, Nicolae Moreș, Nicolae Gavrila, câte 20 cr., toți din Scoreiu. Chiril Roșca, 20 cr., Visareon Roșca, 25 cr. din Sâmbăta-de-sus, Nicolae Dămian, Saros, 20 cr., George Muntean, Hurea 20 cr., Șofron Opreș, 80 cr., Dumitru Dragoș, 40 cr. Ioan Dragoș, 20 cr., George Dragoș, 50 cr., Radu Streza, 40 cr., Alexandru Opreș, 20 cr., Toader Opreș, 20 cr., Ioan Gorun, 40 cr. Gavrila Streza, 20 cr., Nicolae Grama, 20 cr., Ioan Streza, 20 cr., Samson Streza, 20 cr., Ioan Gorun, 20 cr., Ioan Streza, 25 cr., Nicolae Streza, 15 cr., Nicolae Grancea, 2 fl., toți din Dridif, Vas. Jiga, Beclean, 50 cr., Nicolae Cărtoroșan, Ioan Bica, Nicolae Bica, George Naneș, Ioan Bica, câte 29 cr. Ioan Comșa. 10 cr., toți din Văvodeni. George Șerban, Voila, 20 cr., Nic. Moldovan, Voila, 50 cr., Dionisie Stoica, Drăguș, 20 cr., Nicolae Hurubean, Vestem, 50 cr., George Russu, Moise Comșa. Avram Bulășiu George Sitea, toți din Cața, câte 20 cr., Ioan Safariu, Viștea-de-jos, 50 cr., Toma Balea, Nou 20 cr., Nicifor Nic. Serata, 20 cr., Dionisie Dorca, G. Aldea din Rucăr, câte 20 cr., Dănilă Gabor Voila, 50 cr., Nicolae Zaharie, 25 cr., Ioan Sucaciu, Nicolae Popa, Ioan Popa câte 20 cr., Iosif Brezan, 50 cr. toți din Ludișor, Șofron Ganea, Pojorta 50 cr., Nic. Băcilă, Galation Nicolae din Ucea, câte 20 cr., Ioan Moldovan, Sighișoara, 20 cr., Ilie Miloșan, Ilie Aldea, Nicolae Popărad, câte 20 cr., Vasile Brodeală, 25 cr., Ioan Dandu,

1 fl., Gerasim Vijoli 20 cr., toți din Netot. Romul Boer, 20 cr., Nicolae Petrișor, 4 cr., V-Recea, Zachî Ioan 10 cr., Mihaiu Barbu, 50 cr., din Jasim, Vasile Streza, Dridif 40 cr., Constantin Pop, Dumitru Gavrila, din Dejani câte 20 cr., George Onea, 20 cr., Nătică Vulcu, 50 cr., George Nimereală, 20 cr., Ioan Prie 40 cr., Ilie Andreiu 20 cr., toți din Breaza, Ioan Stroe 20 cr. și Ioan S. Greavu, 50 cr., ambii din Lisa. George Boeriu, T-Recea, 20 cr., Antoni Gumu și Bestmo Comis (italieni) câte 50 cr., Achim Surda și Leonte Dan, câte 25 cr., Florea Dan, 12 cr., toți din Biertan, Zaharie Călborean, Copșamare, 10 cr., cu totul 66 cor. 20 bani.

Au mai donat frații Ioan și Teodosie T, Ludu din Luța o Evanghelie cu litere latine. — Ioan Podgurschi din Făgăraș o tablă pentru școală. — În acest an ni-s-au trimis din America dela Grigorie Stan, 10 cor. Chirilă Andreiaș 4 cor. Petru Vujea, 3 cor. Pavel Castea, 1 cor. Ioan Dămian 5 cor, George Bentea, 5 cor. Isarie Boloșan, 5 cor. V. Tănase 4 cor. Mihaiu Tănase, 1 cor. 12 bani, George Gălbincea, 2 cor. toți din Sâmbăta-interioară. Galaeion Streza, Beșimbac 10 cor. Elena Lupu, Iași 10 cor. Ioan Ștefan, 2 cor. 50 bani., Nicolae Bucșan, 2 cor. ambii din Sâmbăta-superioară. Dămian Bucurenciu Streza Cărtșoara 1 cori cu totul 65 cor. 62 bani, din cari bani s-au cumpărat un rënd. de vestminte preoțești.

Tuturor acestor marimimoși donatori. bunul D-zeu se le răsplătească înzăcit și insuit pentru simțul de jertfă, dovedit și cu aceasta ocaziune — ne simțim plăcut îndatorati a le aduce și pe această cale mulțumită publică pentru obolul dat.

Luța, în 17 Dec. 1904 st. v.

Iosif Literat,
preot.

Ioan Literat,
cas. bis.

CRONICĂ.

Adunarea fundațiunii Gojdu. Esclenția Sa metropolitul Meșianu a convocat pe membrii fundațiunii Gojdu la adunarea anuală, care se va ține în zilele 13-16 Martie c. în Budapesta. La adunare între altele se vor examina socotelile fundațiunii pe 1904 și se va stabili bugetul pe 1905. Capitalul fundațiunii Gojdu trece peste 6 milioane cor.

*

Cerere respinsă. Fostul deputat dietal, slovacul Valašek a fost osândit, cum știm, la un an temniță pentru agitație. El a intrat în temniță în Noemvrie a. tr. și a dat o cerere de agitație. Cererea însă a fost respinsă zilele aceste.

*

Falsificatori de bani. În jurul Huedinului (comit. Cojocnei) de mai multă vreme umblau bani falși de 5 cor. Monetele aceste erau foarte bine imitate. Gendarmii au prins acum pe falsificatori, cari sunt Irimie Blaga, Ana Bulzan și Ioan Gligan; ei făceau bani falși în Huedin. Mașina de bani încă nu s'a găsit.

*

Maiorul Gălbăneanu, care a fost trimis în Mangiuria, a sosit la București zilele acestea de pe câmpul de război. El s'a reîntors în deplină sănătate și după-cum scriu foile din România este încântat de bunele legături ce le-a întreținut cu comandanții trupelor rusești. Maiorul a fost atașat corpului II. de armată și a luat parte la toate luptele acestui corp. Săptămâna aceasta a fost primit în audiență de regele Carol, căruia i-a raportat despre toate cele esperiate în deparatului război. Dl. maior are concediu de 30 zile, după care se va întoarce earăși în Mangiuria.

*

Regele Carol conferențiar. Regele Carol a promis comitetului societăți geografice române, că va ține o conferință (prelegere) asupra unei călătorii în Marocco. Regele Carol este un scriitor și istoric apreciat și are un mod minunat de predare. Publicul din București arată un interes viu față de conferința regelui.

*

Universitate în Sârbia. Scupcina (dieta) Sârbiei a primit proiectul de lege, prin care școala superioară sârbescă din Belgrad, se schimbă în universitate.

*

Apel Subsemnatul învățător din comuna Perșani, (comit. Făgărașului) având dorința de a înființa o bibliotecă populară la aceasta școală, fac un călduros apel la d-nii autori, editori, librari și tuturor persoanelor, cari doresc binele și propășirea țeranului român, să binevoiască a contribui cu cărți, pentru ajungerea acestui nobil scop. Cărțile rog a se trimite la adresa subscrisului. Perșani, (comit. Făgăraș) 18 Ianuarie 1905. Petru Macedon, învățător.

*

Pore sălbatică prinsă viu Pe la începutul lunii Febr. e. — după-cum ni-s'a scris, s'a făcut prin pădurile Rachișului-rom. (lângă Săvăghisla comit. Turda-Arieș) o vânătoare de porci sălbatici, cari se sporiseră foarte. Unul din ceata celor eșiți la vânătoare dând de turma de porci, s'a aruncat în turmă și prinzând viu un porc de doi ani, l'a dus acasă, unde se află și acum.

*

Advocat nou. Dl. Dr. Danil Sabo, avocat, vestește că și-a deschis cancelarie advocațională în Blaj.

*

Fata Sultanului mireasă. Din Constantinopol se vestește, că Sultanul și-a dat învoirea la căsătoria ficei sale Nalie, cu beiful Arit Hikmet, fiul ministrului de justiție Abdurrahman. Princesa Nalie este a șaselea copil a Sultanului; el are în total 10 copii, 4 mai mici ca princesa Nalie.

*

Moartea unui politician sârb. Zilele trecute a murit în Mentone pe Riviera bătrânul Filip Cristiri, vestit bărbat de stat al Sârbiei de pe timpul regelui Milan. Trupul lui a fost adus în Belgrad.

*

Raportor economic. Ministrul ung. de agricultură a numit de raportor economic pentru cercul Șercaia (comit. Făgăraș) pe locuitorul din Vlădeni, dl. George Cărlan.

*

Gherla luminată electric. Pregătirile pentru iluminarea orașului Gherla cu lumină electrică, după lungi pertractări, sunt atât de înaintate, încât nu peste mult se va introduce noua iluminare.

*

Lăcuste. Încă nu e primăvară și deja din Dobrița se scrie, că în hotarul orașului s'au ivit semne de lăcuste de Marocco, cari sunt cele mai primejdioase pentru sămănături. Ministrul de agri ultură a trimis în Dobrița un comisar pentru a lua măsurile de lipsă contra lor.

*

164. După-ce dieta ungară s'a constituit și și-a ales comisiunile, comisia economică a lichidat cea dintâi rată din plata noilor deputați. Deputații s'au grăbit să scoată banii dela casă, dar din ei 164 de inși au rămas cu buzele drămbolate, căci plata le-a fost cuprinsă pentru datorii și așa n'au primit nici un ban.

*

Tunelul Simplon. Vineri în 24 Febr. la orele 7 dimineața s'a gbtat sfredelirea tunelului Simplon din munții Alpi (Elveția), cel mai lung tunel din Europa. În Alpi sunt acum cu totul 4 tuneluri.

*

Pentru notari. Avisăm pe domnii notari comunali și cercuali, că tipăriturile de lipsă în cancelariile notariale, de ori-ce fel, se află în librăria dlui L. Budovski, în Sibiu strada Pintenului nr. 2.

*

Cununii. Ioan Bidian, învățător și Aurelia Nichita își vor sârba cununia în Zălau.

— Zamfira Adamesscu și Nic. Degan, învă. își sârbează cununia în biserica gr-cat. din Șeulia-rom. la 3 Martie n. c.

Casuri de moarte. Subscriese, în numele lor și al numeroaselor rudeni, frânte de durere aduc la cunoștința tuturor, că iubitul lor soț și părinte Ioan M. Petran, fost preot român gr-cat. în Aștileul-mare, și păstor devotat poporului său, după o viață scurtă și plină de suferințe, în etate de 47 ani, și-a dat blândul său suflet în mâinile creatorului. Rămășițele pământești ale scumpului defunct se vor depune spre odihnă în cimiterul comun din Cluj, Sâmbătă, în 25 Febr. n. a. c., la 10 ore a. m. după ritul bisericeii române gr-cat. Fie-i țărîna ușoară și memoria binecuvîntată! Cornelia Petran, n. Pop, ca soție. Veturia și Alma Silvia ca fice.

La fondul de 20 bani al »Reuniunii sodalilor români din Sibiu« pentru cumpărarea unei case cu hală de vânzare s'au mai făcut următoarele daruri: parochul Emanuil Beșă din Zlatna, soția sa Aurelia n. Albini și copiii Cornel, Eugen, Veturia, Letiția și Tiberiu, fiecare câte 20 bani, Ioan Băncuș și soția sa Ana, în amintirea răposatului, Ioan Băncuș sen., fost ziler, 1 cor., Crucian Mărginean, paroch în Cenade, întru vecinica odihnă a fiului său răposat Traian, fost student în Sibiu, 10 cor., Paraschiva Moldovan, econoamă în Cenade, 3 cor., Teodor Moldovan măiestru cismar în Sibiu și soția sa Ana n. Bosna, 2 cor., Pavel Giurca, sodal croitor, 20 bani, Stetan Medeșan, paroch în Gusu și soția sa Rafira n. Albu, 2 cor., Vasile Suciu, paroch în Topârcea și soția sa Elisaveta n. Ganea, fiecare câte 1 cor., D. D. Ghibu din Tergu-Jiu, 2 cor., Nicolae Isac, paroch în Topârcea și copii sei Ioan, Maria și Susana, dela toți 160 cor., Victor Tordășianu, 10 bani.

Turburare în Ciaba. Foaia ungurească »M. Táv. Iroda« aduce știrea, că în Bichiș-Ciaba s'au răsculat socialiștii. Câteva sute de oameni au atacat primăria, cerând pâine. Răvrățitorii au fost împrăștiți de gendarmerie. Se zice, că socialiștii au fost ațîțați de către deputatul socialist Achim.

Membrii fondatori la »Reuniunea învățătorilor români uniți din archidieceasa Blajului« s'au făcut de curînd d-nii Dr. George Popescu, adv. și Nic. P. Rațiu, admin. prot. în Turda, plătind fiecare taxa statutară de câte 40 coroane.

»Arieșana«. Din Turda ni-se scrie, că Sâmbătă, în 25 Februarie c. și-a ținut banca »Arieșana« adunarea generală. În direcțiune a fost reales cu unanimitatea voturilor dl Iuliu Bardosy, ear' ca membrii noi d-nii Dr. Valer Moldovan, adv. și Nic. P. Rațiu, admin. prot. În comitetul de supraveghiere a fost ales ca membru nou dl prot. Jovian Murășan.

Esamen privat în Bedeciu. Din Bedeciu ni-se scrie: În sensul §-lui 104 din normativul școlar, Duminecă în 13 Febr. 1905 s'a ținut un esamen privat la școala gr-or. rom. din comuna Bedeciu, fiind de față 31 copii și 29 copile. Au fost la esamen dl Alex. Sava, director și mai mulți învățători din comunele învecinate, anume Miron Racotia, învă. gr-or. în M. rom., Alex. Hotea, învă. gr-or. în M. ungurese, Petru Nichi, învă. gr-cat. în Dretea, Tit. Orosfăian, învă. gr-cat. în Ardiova și mai mulți popvreni. Esamenul a succedat foarte bine, și în privința aceasta e vrednic de laudă învățătorul. La sfîrșitul esamenului on. domn Alex. Sava, paroch a ținut o cuvîntare despre părinți și copii în care îndeamnă, ca părinții să-și trimită copii la școală ca cu timpul să devină din ei oameni bravi și înmînați; mai departe se adresează către vrednicul învățător, mulțumindu-i pentru muncă și osteneală și îl roagă ca și de aici înainte tot așa să-și împlinească chiemerea sa — ca și până acuma, H. M.

Raportul despre ședința literară a 2-a a »Reuniunii sodalilor români din Sibiu« ținută la 23 Faur n. c., îl vom da în numărul viitor al foaiei noastre.

Omor în Cristian. Ni-se scrie din Cristian (com. Brașov): Duminecă, în 19 Februarie c. au fost 2 nunți. Nuntasii și-au petrecut în voie bună până către seară în 2 locuri deosebite. Cătră seară feciorul Ioan Achim (Giană) care era în stare de beție, s'a amestecat între nuntasii dela celalalt joc, unde a comandat lăutarilor să zică »vals«, ear' oamenii porunceau să zică »brea-za«. Așa s'a iscat un mic conflict între ei. Giană, ca un descreierat, s'a repezit între oameni, și a înjunghiat cu cuțitul pe Gheorghe Stinghe, cunoscut de toți oamenii ca cel mai cinstit om din comună, care se băgase între cei împricinați să-și despartă. Achim l'a înjunghiat din greșală, voind să dea în altul și Stinghe a căzut jos mort. A lăsat după el o soție tineră cu 2 copii. Durerea o simte neferciita soție, ear' comuna și biserica deplânge pe un om model de pacinic, muncitor și onest. Eată unde duce beția, imoralitatea și năra-vurile rele.

Noul inginer hotarnic. Domnul Aurel Șoica din Sibiu a făcut Sâmbătă esamenul de inginer hotarnic (de comasație) cu bun succes în Cluj.

Tergul de vite de prăsilă din comitatul Sibiului se va ținea în primăvara aceasta în 5 și 6 Aprilie c. în Sibiu.

Pentru îngrijitorii de pomi. Pentru ascultătorii cursurilor de îngrijitori ai școalelor de pomi comisiunea economică a comit. Sibiu a votat reuniunii economice săsești un ajutor de 320 coroane, ear' »reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiu« 240 coroane.

Grevă în Italia. În Italia s'au pus în un fel de grevă deregătorii dela căile ferate, așa, că comunicația pe căile ferate se face foarte anevoie și cu mari întârzieri.

Gorkij, vestitul scriitor rus, care a fost deținut în tulburările de acum, a fost lăsat atară din temniță, depunînd pentru el o cauciune de 10 mii de ruble fabricantul Morosov din Moscva. Gorkij a fost dus în Riga.

Nu are sgrăbunțe, bubițe, bube, piștrui, pete de ficat sau alte necurătenii în față acela, care folosește laptele de castraveți a lui C. Balassa de renume universal, veritabil englez și cu totul nestricăcios, care face teintul proaspăt, alb și tineresc. Efect urmează sigur după-ce ne ungem de 2—3 ori. Să fim cu atenție ca pe fiecare sticlă să fie vizibil numele »Balassa«. O sticlă 1 cor. săpun veritabil englez 1 cor. pudră cor. 120. Să poate căpăta în fiecare farmacie. Expediție postală prin farmacistul C. Balassa, Budapesta-Erzsábetfalva Depcsit principal în Sibiu: în farmacia I. C. Molnár.

AVIS.

În atențiunea emigranților la America! Guvernul Ungariei a liberat călătoria la America și prin Bremen. Cine are pașaportul prelat pe la Fiume, acela poate călători și prin Bremen, dacă are cartea de vapor prin Bremen.

Cine s'a decis a călători prin Bremen la America, acela trebuie negreșit să trimită de acasă 20 coroane arvună; după primirea arvunei fie căruia i-se trimite cartea de vapor.

Lucrătorii cari sînt harnici și sănătoși, cari au biletul de tren plătit în America până la locul destinat și cari pot arăta 50 cor. bani gata, aceia toți

sînt primiți în America. Cine are cunoscuți în America să aducă adresa a celorla cu sine.

Cine are ochi bolnavi, sau alterane trupești, mai bătrîn de 50 ani, sau e arvunat în o fabrică la lucru în America și merge anume la lucru rezervat, pe acela îl înapoiază din America. În Ratibor precum și în Bremen fiecare emigrant să vizitează așa că fiecare pe cînd vine în Bremen pe vapor poate fi primit în America.

Producțiuni și petreceri.

Din Turda.

»Reuniunea femeilor române din Turda« aranjează o Serată-musicală urmată de dans în 5 Martie st. n. c. în sala cea mare din hotelul »Europa«. Program: Dirigent: Octavian G. Simtion. V. Humpel: »Iată ziua triumfală«, cor mixt cu acomp. de pian. — Gastaldon: »Musica Prohibita« Romanță italiană pentru sopran (D-șoara Ida Mesaros) cu acomp. de pian. — a) F. van Mendelsohn: »Cu mine fugi«, cor mixt. — b) I. Mateiu: »Pe la poarta mîndrei mele«, cor mixt. — F. van Mendelsohn: »Rondo capriccioso« executat la pian de d-șoara Eugenia Mesaros. — Conrd. Kreutzer: »Tîrîs-a clopotul de sara«, cor final din Opera: »O noapte în Granada« cor mixt. (a capella.) — G. Schellétti: »Ce te legeni codrule« Romanță pentru sopran (d-na Olimpia Dr. Moldovan) cu acomp. de pian. — I. Murășan: »Brumărelul«, baladă pentru cor mixt. solo de sopran (d-na Olimpia Dr. Moldovan) solo de bas (* * *) și acomp. de pian. Acompanimentul la pian îl va prevedea d-șoara Eug. Mesaros. După producție dans.

POSTA REDACȚIEI ȘI ADMINISTRAȚIEI

Ab. nr. 582 Așa știm, că se socotește.
V. F. în H. E. destul adresa, ce o știi.
A. N. învă. în St. Noi nu o avem; cere-o dela librăria Ciurcu din Brașov.
I. N. în Cl. Adresează-te d-șoara dreptul la firmă.
V. U. (N. N.) Lucruri de tot private nu se pot publica.

Proprietar, editor și redactor responsabil
Silvestru Moldovan
Tiparul »Tipografie« Iosif Marschall.

Situația

e adese-ori foarte serioasă. Publicul nostru e datat a vedea zi de zi umplute cu laude paginile cu inserate de-ale ziarelor. Durere că adese-ori se întâmplă de se află cetitori, cari ca să se scape de chinuri, își procură vre-un medicament laudat și apoi înșelați își perd curajul. Ei se lasă a fi chinuți mai departe de suferințele lor, starea sănătății li se face tot mai rea, până ce desperează. Prin publicarea acestui articol sperăm a delătura răul, atrăgând atenția on. cetitori asupra unui medicament în adevăr probat și răspândit în toată lumea, care a contribuit esențial la îmbunătățirea stărilor generale sanitare. — Acesta e vestitul fluid Elsa al lui Feller, care la esdosițiile din Paris, Londra, Berlin și Roma a fost distins cu medalii de aur, și diplome de onoare. Mulți medici și mai mult

tul fluidului al lui Feller; și așa dăm aci o descriere interesantă a unui curat, cunoscut nou și ale cărui cuvinte trebuie cunoscute necondiționat:

»Vă rog, închipuiți-vă numai! Am fost bolnav și zău, cât am suferit! Credeți numai! Reuma și podagra îmi rodeau membrele, nu-mi puteam mișca mâinile și picioarele, femeia mea tușea, avea influență și dureri de gât. În fiecare an aveam să suferim de aceste rele și pe lângă aceasta cel mai tânăr al nostru avea boală de friguri. Vă spun. că era de desperat. În fine primesc dela amicul meu o broșură. În care am citit scrisori de mulțumită dela mulți oameni, cari s'au exprimat laudător asupra fluidului Elsa al lui Feller. Acolo se amintea, că acest excelent preparat a folosit la unii contra suferințelor ce aveam noi, altora contra junghiurilor, durerilor de picioare, de cap și de dinți, migrenei, scintituri etc. că el delătura slăbia, oboseala, arinderile, greutatea de respirat, ba de 65.000 de scrisori de mulțumită arată efec-

terea inimei, slăbiciunea de ochi, că ușurează tusa, răgușeala, durerea de gât, durerile de pept etc. — Eu am gândit să probez și eu. Și am procurat de probă 12 sticle mici cu rambursă de 5 cor. dela farmacistul E. V. Feller în Studica, centrală Nr. 112 (com. Agram). Nă trecut, credeți, o săptămână și tolosind cu totii fluidul Elsa al lui Feller, ne-am făcut sănătoși ca măru. Vaiețele în casă au încetat. Aceasta a fost o salvare. Cine urmează statul meu, să nu se lase a mai fi sechirat de dureri, ci comandați direct dela E. V. Feller, farmacist în Stubica centrală Nr. 112 (com. Agram) de probă 12 sticle mici sau 6 sticle duple cu rambursă cu 5 cor. 24 sticle mici sau 12 sticle duple costă uumai cor. 8.60 și 48 de sticle mici sau 24 duple numai 16 cor. Iată nici o altă cheltuială. În Sibiu se capătă la farmacistul I. C. Molnar, strada Cisnădiei.

Astma,

Cei îmbolnăviți de catar de plumâni, sângerare de plumâni, boală de plumâni, durere de stomac

să-și ia atâta timp și să examineze scrisorile de mai jos, cari dovedesc vindecarea. Acesta e numai numărul disparent a celor ce sosesc în continuu. Se publică fără nici o observare, de oare-ce experiența ne arată, că publicul suferind își știe face el însuși mai bine opinia sa. Estrasele de scrisori, abstrăgând dela unele mici modificări stilare, sunt publicate verbal, dar cu lăsarea afară a mulțumitei și a criticei asupra curelor fără rezultat de mai nainte. Serisorile originale se pot vedea și ar fi foarte de dorit, ca cât mai mulți să o facă aceasta. Autoritățile au făcut-o deja. Abaterea dela adevăr, fără privire că aceasta se referă la introducerea sau la descrierea vindecării, care-i urmează, ar cauza mare pedeapsă. Ca laicul să poată afla la timp, deja la cel mai mic simptom, ajutor, fără să aștepte desvoltarea morbului, înșirăm aci simptomele, cari obvin mai des: tuse, care întărită adese la vomare. Scuiat nscat. — Întepătură în piept și spate. — Simțire de greutate pe umeri. — Asudări noaptea. — Mâni și picioare de obicei răci. Greutate de respirație. — Respirația e urmată mai târziu de sunet șuerător și răgușit. — Scuipare de sânge. — Batare de inimă neregulată, adese-ori tare, împreună cu un mare simț de frică. — Durmire puțină. — Mistuire slabă. — Pentru continuarea curei e de lipsă descrierea punctuală a răului, trebuie spus, care e ocupația și că răci sunt picioarele. — Adresăm așa:

Institut de cură „Spiro Spero“ Dresden-Niederlössnitz, Schulstr. 124/a.

Catar de plumâni de 25 ani.

În etate de 18 ani mi-am pierdut sănătatea prin aceea, că fiind încălzit am beut un păhar de apă rece. A urmat o tuse grea, umblarea îmi cădea greu, în urma nădușelii și greutății de respirare. La un an toate au încetat, ea' peste puțin ear' a urmat această stare, cu deosebire în căldură mare și toamna și peste tot în vreme neguroasă. Starea îmi devenia tot mai rea, așa că adese-ori credeam, că mă nădușesc. Am consultat mai mulți medici, dar' acestia nu mi-au putut procura decât alinare. În urma tusei și a respirației grele așa m'am slăbit, încât noaptea numai în stare de ședere mă puteam odihni. În urmă atacurile aceste se repetau în fiecare săptămână și se manifestau în formă de tuse, șuerătură și răgușală în țevă de respirație, durere de piept, bătăi de inimă, așa că nu mă puteam euca pe o parte, ci totdeauna trebuia să stau șezând. Atacurile aceste durau câte 4—5 zile și nopți. Nu puteam să mă odihnesc încălta decât câte 2—3 zile și earăși începeau. Medicii îmi ziceau adese, că suferințele îmi sunt incurabile și numai alinare se poate da. Sămănta răului remane pe vecie. Ultimul medic a declarat, că sufer de catar de plumâni învechit și umflătură a țevii de respirație. În fine, când am slăbit cu totul și mi-am urit și vieța, am citit în ziare rezultatele escelente de vindecare a institutului de cură Spiro-Spero. Aceasta m'a încurajat și m'am adresat la institut pentru ajutor. La începutul curei mi-se părea ca și când starea mi-sar înrăutăți, dar' încurajat de pacienții deja vindecați, am continuat cura și la 3 săptămâni, spre cea mai mare a mea bucurie, am simțit îmbunătățire. De aci înainte vindecarea a progresat repede și nu peste mult m'am și sculat din pat. După o cură de 2 luni, mulțumită lui D-zeu, mi-am putut începe de nou ocupația și o continuu și acum, fără ca să fi rămas ceva urmă a boalei mele groaznice.

Imi țin de datorință a da espresiune mulțumitei mele recunoscătoare pentru sfatul bun și ajutor și bucurosi recomand tuturor suferinzilor, să folosească prețioasa cură a institutului Spiro-Spero.

Cu deosebită stimă
Anton Deisl, Steyr, (Austria-sup).
str. Duckart 17.

Astma, catar la țevă de respirație.

Cu bucurie descriu, după cea mai bună a mea știință, cauza și vindecarea boalei mele. Fără nici un simț premergător s'a ivit în o dimineață

în țevă de respirație o simțire de răgușală și horecăt. Totodată s'a adaus răului greutate de respirație, care se mărea zi de zi și la cea mai mică efortare asudam tare, ceea-ce avea mari desavantagii. Tusa era așa de tare, încât de multe-ori cădeam jos la pământ inconșci. Natural, că în astfel de împrejurări n'am fost capabil a lucra mai departe. Nu puteam nici să mă culc, trebuia să stau șezând ziua și noaptea. Deja la cea mai mică mișcare se urca greutatea de respirare și atunci în adevăr m'aș fi bucurat dacă moartea m'ar scăpa de suferințe. În adevăr trebuie să mărturisesc, că eram foarte prăpădit. Căutând mult prin ziare, am aflat un leac, așa numitul praf de astma. Acesta mi-a adus ceva alinare, dar' de vindecare nici vorbă nu era. L-am folosit aproape 2 ani și am spesat cu el vre-o 70 de marce. Apoi m'au făcut atent la cura institutului Spiro-Spero am hotărât să fac experiența și cu aceasta. Deja primele îndrumări, de cari am fost împărțit, m'au încunjurat și eată, cura aceasta s'a dovedit de cea mai bună. Am urmat îndrumărilor energic și diligent și pot zice cu drept că după D-zeu d-tale îi pot mulțumi zilele ferice, de cari earăși am parte. Cura d-tale o voi recomanda la toți. Cu deosebită stimă și mulțumită.

Xaver Francise Wagner,
Hanstetten (Bavaria).

Validitatea subscrierii de mai sus o testifică.

Hannstetten (Bavaria)

(L. L.) **E. Hüber**, primar.

Catar de plumâni.

Înainte cu doi ani m'am bolnăvit în catar de plumâni. Un timp am tământat lucru, în fine am recurs la ajutor medical. Mi-au prescris diferite lucruri, dar' durere, fără nici un rezultat. Am răbdut suferințele până în Febr. c. Atunci din întâmplare am citit prin ziare despre institutul de cură Spiro-Spero. M'am adresat în scrisoare și peste trei zile am căpătând îndrumările cu privire la cură. Îndată am și început cura și în câteva săptămâni am simțit îmbunătățire și azi pot exprima institutului de cură Spiro-Spero mulțumită recunoscătoare pentru îngrijirea în adevăr cu atenție și pentru deplina însănătoșare. Pot recomanda acest institut ori cărui suferind. Taxa de cură și așa nu e mare.

Ema Kratzer, soție de armurar,
Ingolstadt, str. Mürzenberg 7.

Boală de plumâni, sângerare de plumâni.

La 1899 am căpătat catar în vârful plumânilor, încordându-mă prea mult la muncă; din acesta m'am însănătoșat, până au stat în cură medicală. Neștiind, că la o astfel de boală e de lipsă cură neîntreruptă, la 1902 m'am bolnăvit de nou în catar de plumâni, la care s'a adaus vârsare de sânge, așa, că am căzut la pat. Aceasta a fost cauzată earăși ce încordarea în lucru, de aierul rău etc. În fine am primit cunoștință despre institutul de cură Spiro-Spero, în Niederlössnitz, lângă Dresda. Mi-a succed, ținându-mă punctual de instrucții, a alunga deplin boala și spor, că nu voiu mai avea parte de ea. Repet deci mulțumite mele recunoscătoare.

Ioan Buxbaum, Haselbach,
I. Strckerau, Austria-inf.

Adevărul acestei declarații îl recunoaște antistia comunală.

Kronberger, antiste comunal.

Catar de stomac și de intestine.

Institutului de cură Spiro-Spero îi sunt dator cu mulțumită recunoscătoare, pentru rezultatele miraculoase, la cari a ajuns cu mine, 18 ani am suferit de mistuire rea, slăbiciune de stomach și lipsă de apetit. Corpul meu era tot umflat și trebuia să iau mereu purgative. Sufeream de insomrie, în picioare simteam așa slăbiciune, încât numai greoiu mă puteam mișca. Aveam adese-ori amețeli, mâinile și picioarele îmi erau adese-ori reci ca gheața. În timpul boalei trebuia să mă reții de-a gusta legumă și prăjituri, ceea-ce m'a supărat mult. M'au curat mulți medici, dar' fără rezultat. Atunci am fost făcut atent priv un inserat de ziar la institutul Spiro-Spero, am urmat cura acestuia și am observat grabnic efectul favorabil.

În urma curei corespunzătoare nu peste mult am avut apetit, scaun regulat și dormeam bine. Nu peste mult mistuiam bine mâncările și în 4 luni m'am vindecat deplin. Numai institutului Spiro-Spero am să-i mulțumesc, că acum la etatea de 70 ani m'am scăpat de boala mea îndelungată. În urma curei sigure și ieftine recomand acest institut cu căldură tuturor, cari sufer în asemenea boală.

Cu deosebită stimă.
Terezia Horn, privatieră,
Viena, 16, piața Stillfried 5.

41 1—1

Cura se face prin scrisori și se poate continua fără ca cineva să-și întrerupă ocupația. Se poate corespunda nemțește sau ungurește.

Moșie de vânzare.

Lângă comuna Șura-mare pe hotarul comunei Hamba (Kakasfalva) este de vânzare una tablă de 30 jugăre, cea mai mare fânată și cam 8 jugăre sămănat cu lăptășă anul al 3-lea.

Doritorii să se adreseze la Redacțiunea Foiei Poporului. 45 1-3

500 Coroane

plătesc celui-ce ar mai căpăta vre-odată durere de dinți ori îi va mirosi gura după-ce va folosi apa de dinți a lui Bartilla, o sticlă cu 70 fl. Pentru a primi franco 95 fl. deosebit. Ed. Bartilla-Winkler, Vienna 19/1. Sommergasse 1. In Sibiu: in farmaciile: in Piața mare 10; in Piața mică 27; strada Cisnădiei 59; ulița Turnului (Saggasse); ulița Ocnei 2; farmacia Teutsch; Meltzer, str. Gușteritei și str. Cisnădiei. In Bistrița: farmacia lui Herbert. Sebeșul-săsesc: farmacia Lederhiller; Sighișoara: farmacia lui Ligner. Să se ceară pretutindenea apărat apa de dinți a lui Bartilla. Denunțări de falsificare vor fi bine plătite. La locurile unde nu se poate căpăta, trimiteți sticle cu 5 cor. 20 fl. franco. 8 5-26

„BRĂDETUL”

INSTITUT DE CREDIT ȘI ECONOMII, SOCIETATE PE ACȚII IN ORLAT.

Convocare.

Domnii acționari ai institutului de credit și economii „BRĂDETUL”, societate pe acții, se invită conform §. 19 din statutele societății la a

XI-a adunare generală ordinară,

care se va ține în Orlat la 22 Martie n. a. c. la 12 ore a. m. în localitatea institutului pe lângă următorul

PROGRAM:

1. Raportul direcțiunii despre rezultatul anului de gestiune 1904 și propunerile acesteia.
2. Raportul comitetului de supraveghere și propunerile acestuia.
3. Decisiune asupra compturilor anuale și asupra împărțirii profitului curat.
4. Esmiterea alor 2 acționari pentru verificarea procesului verbal al acestei adunări generale.
5. Eventuale propuneri în marginile statutelor.

Domnii acționari cari în sensul §§ lor 20 și 21 din statutele societății, doresc să participe la adunare în persoană ori prin plenipotențiați, sunt poftiți a-și depune acțiunile și eventualele documente de plenipotență la cassa institutului, cel mult până la 22 Martie n. a. c. înainte de deschiderea adunării.

Orlat, 28 Februarie 1905.

Direcțiunea.

Active

Contul bilanțului pro 1904.

Pasive

1	Cassa în numerar	6037 41	1	Capital de acții 500 b. à 50 coroane	25000 —
2	Cambii escomptate	114522 49	2	Depuneri spre fructificare 345.89 4.03	
3	Imprumuturi pe obligațiuni:			Fondul de rezervă	21.695 98
a)	Imprumut. pe ipotecă 104.437.50			Fondul de binefacere	2.503.56
b)	Imprumut. cu cavenți 82.676.82	187114 32		Fondul de pensie	526 57
4	Depuneri proprii	74099 82	3	Interese transitoare anticipate	3729 20
5	Imprumuturi de cont-curent	12349 85	4	Dividendă neridicată	90 —
6	Diversi debitori	392 33	5	Diversi creditori	805 89
7	Mobilier	758.85		Profit curat	7451 48
	după amortisare	75 39			
8	Cassa institutului	12000 —			
		407194 68			407194 68

Esite

Contul profitului și perderilor pro 1904.

Întrate

1	Interese la depuneri spre fructificare	17020 47	1	Interese după împrumut date pe obligațiuni și cambii	21963.08
2	Spese administrative:			Inter. după drepturile proprii 4106.22	26069 30
a)	spese de cancelarie	1484 32	2	Interese de întârziere	1065 99
b)	contribuția direc. și comp. 1065 52		3	Competințe	1121 95
c)	darea comitatensă și camera 107.68		4	Provițiune	3903 77
d)	arunc. comunal	88.15	5	Chiria	330 —
e)	darea după interesele depunerilor spre fructificare 1702 05	4447 67			
3	Salare	2400 —			
4	Marce de prezență	1096 —			
5	Amortisare din mobilier	75 39			
	Profit curat	7451 48			
		32491 01			32491 01

Orlat, la 31 Decembrie 1904.

Dr. George Prunș m. p.,
președinte.

Dion. P. Decel m. p.,
secretar-controlor.

Dion. Aaron m. p.,
casier.

Lud. Pesamesea m. p.,
comptabil.

Ioan Manta m. p.,
membru în direcț.

Alexandru Dregan m. p.,
membru în direcț.

Valeriu Popoviciu m. p.,
membru în direcț.

Ioan Popescu m. p.,
membru în direcț.

I. Lissai m. p.,

revisor expert al delegațiunii băncilor române asociate.

Subscrisul comitet de supraveghere am examinat bilanțul present, precum și contul profitului și al perderilor și asemănându-l cu registrele principale și auxiliare l-am aflat în deplină consonanță cu acestea și corect.

Orlat, în 27 Februarie 1905.

46 1-1

Dr. Ioan Stroia m. p.,
președintele comit. pe supraveghere.

Ioan Ivas m. p.,
membru în comit. de suprav.

Aurel Decel m. p.,
membru în comit. de suprav.

Foarte recomandabil!

Cine voește să bea o cafea bună, e rugat a cere preț-curentul românesc dela subsemnata firmă română din Fiume, în care se află tot soiul de marfă pentru întreținerea casei cu prețuri foarte moderate, cari se expediază în pachete postale de 5 Kg. **liber de vamă și porto-postal.**

Ofer calitățile cele mai bune de cafea cu următoarele prețuri:

Cafele:

La comanda e bine să se aminească și numărul cafelei		1 Kg.	5 Kg.
Nr.	C. f.	C. f.	C. f.
1. Santos — naturală și aleasă	2 50	12 50	
2. Menado-Liberia — cu boabe gălbuie foarte mari	2 90	14 50	
3. Rio-mărgele — are un gust foarte bun	2 90	14 50	
4. Portorico — foarte căutată, mărime mijlocie	2 90	14 50	
5. Portorico Piralidi — cel mai fin soi de Portorico	3 60	18 —	
6. Cuba — fină	3 —	15 —	
7. — mai fină	3 20	16 —	
8. — cea mai fină	3 50	17 50	
9. — mărgele, calitate foarte bună	3 20	16 —	
10. — specialitate, de finetă rară, boabe mari foarte frumoase	3 70	18 50	
11. Jamaica — cunoscută pretutindenea de cafea bună	3 10	15 50	
12. Java Vineție — foarte frumoasă cu boabe egale	3 30	16 50	
13. Java Aurie — soi de menado, ușoară	3 40	17 —	
14. Neylgherry — cafea grea, foarte recomandabilă	3 40	17 —	
15. Ceylon fină	3 50	17 50	
16. — Plantațiune — cel mai fin soi de Ceylon	3 80	19 —	
17. — Mărgele Plantaț. cel mai fin soi de Ceylon	4 20	21 —	
18. Mecca arabă — tare zdrobită, dar foarte fină	3 60	18 —	
19. Rio mărgele — Cuba Nr. 6	—	14 75	
20. Portorico Nr. 4 — Cuba mărg	—	15 25	
21. Java Aurie — Jamaica	—	16 25	
22. Mecca — Cuba Specialitate	—	18 25	

Promit serviciu prompt și cu acurateță, rugând P. T. public românesc pentru binevoitorul sprigin.

Cu profundă stimă

Romul Pascu,
import de cafea și tea
Fiume.

89 2-6

De închiriat.

În frunțașă comună Răhau cu preste 2000 locuitori, este tocmai în centrul comunei de închiriat o **ferărie (covărie)** cu tot aranjamentul necesar în branșa aceasta pe unul sau și pe mai mulți ani. Adresa:

Maria G. Oancea

văd de ferar în Răhau
p. u. Szászsebes (Szeben m.)

51 3-3

Ludovic Ferencz,

croitor de bărbați,

Sibiu, strada Cisnădiei nr. 12,

recomandă p. t. publicului

pentru sezonul de toamnă și iarnă

9 9-52

noutățile

sosite chiar acum, pentru haine de bărbați stoffe englezești, franțuzești și indigene, din cari se execută după măsură cele mai moderne vestimente precum: Sacko, Jaquete, fracuri și haine de salon, cu prețuri foarte moderate.

Deosebită atențiune merită noutățile de stoffe pentru **pardosiuri** și „Raglam”, cari se află totdeauna în deposit bogat.

Asupra **reverenzilor** confecționate în atelierul meu mi permit a atrage deosebită atențiune a on. domni preoți și teol.

Nr. 338/905,

42 1-1

Publicațiune.

Primăria comunală din **Sâmbăta Inferioară** publică cumcă **moara comunală cu 3 petri** se va da în arândă în licitațiune publică în **14 Martie a. c. la 10 ore** la cancelaria comunală pe timpul din **5 Maiu 1905 până în 5 Maiu 1908.**

Prețul strigării **300 coroane.**

Doritorii de a licita au în ziua de licitațiune a depune un vadiu de 10%.

Condițiunile detaliate se pot vedea la cancelaria comunală.

Sâmbăta-inf., în 24 Feb. 1905.

Dănilă Șerban,
not. cerc.

Nr. 142—905 not.

88 2-2

Publicațiune.

Comuna politică **Serata** (com. Fogaras) în **19 Martie st. n. a. c.** va da în licitațiune publică minuendă **edificarea cârcămei comunale**, ale cărei spese de edificare sunt preliminate cu **5048 cor. 80 bani.**

Licitațiunea se face și verbal și cu oferte închise.

Materialul de piatră, cărămidă, țiglă, varul și năsipul îl dă comuna în natură, precum și 420 zile de lucru.

Ca vadiu are a se depune 10% din suma preliminară.

Condițiunile de licitare, planul de edificare și preliminarul de spese se pot vedea la oficiul notarial din Scoreiu, în **fiecare Marți** în cancelaria comunei Serata și la oficiul primpretorial din Arpașul-inf. în orele oficioase.

Scoreiu, în 31 Ianuarie 1905.

Alex. Comșia, **George Pralea,**
not. cerc. (L. S.) primar.

Concurs.

Comuna **Teles** în comitatul Bistrița-Năsăud caută un administrator (manipulant) român pentru cârcimă comunală, carele ar avea a depune o cautiune de **2000 cor.** conform prețului beuturilor procurate de către comună pe spesele sale a comunei și predată lui în samă spre vânzare. Ca beneficiu pentru manipulare va avea a treia parte din venitul curat. Locuința în edificiul cârcămei o are gratuit. Circulațiunea e foarte mare ceea-ce se vede din rațiunile anului expirat circa 30.000 cor. Un om onest poate conta la sprijinul moral și material a întregii comune, de preste 3000 suflete și jur, neavând nici o teamă de altă concurență.

Doritorii de a ocupa acest post sunt rugați a se adresa până în 15 Martie c. la **„Reununea de cetire și cânt.”** în **Teles** (per Naszod), carea bucuos va da deslușirile necesare în aceasta afacere.

44 1-3

Primăria comunală.

Henrich Hoffritz,

37 2-2 auritor artistic,
preia aurirea de cadre (rame), mobile, cum și lucrări aparținătoare specialității decorative.
Sibiu, strada Pintenului Nr. 7.

Un candidat de avocat

perfect în stil maghiar și român, cu praxă corespunzătoare, se primește momentan pe lângă condițiuni foarte favorabile în cancelaria avocatului **Dr. Mátyás Lázár,** Sibiu strada Ureznului Nr. 11.

40 1-3

abil Ioanf Marschall.

Institut de credit funciar din Sibiu.

Strada Pintenului nr. 2.

Imprumuturi ipotecare pe anuități.

Scrisuri funciare, scutite de dări.

ce se pot lombarda la banca austro-ungară, se pot depune la toate tribunalele ungare de stat drept cautiune și vadiu și ca cautiuni de căsătorii militare.

Depuneri spre fructificare.

Dajdia la interesele dela depuneri o plătește institutul.

Escomptare de cambii.

Avansuri pe efecte publice.

Credite de cont-curent

contra întabulări și altă garanță.

Esecutarea

de fiecare afaceri de bancă și de zarafie prin

Cassa de schimb

Sub condițiuni culante, mai cu seamă:

cumpărarea și vânzarea de efecte publice monete străine,

răscumpărarea cupoanelor și efectelor sortate,

ineasarea de cambii, checuri și asemnări,

predarea de asemnări și bilete de credit pentru străinătate,

Ingrijirea de coale de cupoane.

luarea efectelor în deposit spre păstrare,

închirierea de resorturi de casse de fer

(safe deposits), sigure contra incendiului și a spargerii, etc. 1 9-52

Informațiuni amenunțite se dau cu bunăvoință și fără spese.

Săpunul Schicht

cu marca:

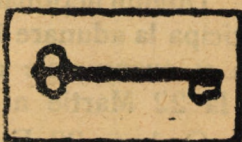
„Cerb“

ori

„Cheie“

e cel mai bun, mai spornic și prin urmare cel mai ieftin săpun. — Liber de substanțe stricăcioase.

Se capătă pretutindenea.

La cumpărare se se observe, ca fiecare bucată de săpun se fie provăzută cu numele „Schicht“ și cu una dintre marcele de sus.

43 1-17

George Schenker & Fiu

Fabrică de spirt și deposit liber de spirt

Sibiu — Nagyszeben,

strada Rosenfeld Nr. 21 și strada Faurului Nr. 12.

Ofer rămânând liber, contra netto casa și dela fabrică sau deposit liber

84 2-

și anume per 100 litere-grade:

I-a rafinată 96% . . . cor. 160.— Spirt crud (articlu de făină) 90—91% cor. 162.—
II-a rafinată 96% . . . 158.— Spirt crud (articlu încins) 90—91% . 158.—
III-a rafinată 96% . . . — Spirt crud (art. de crumpene) 90—91% . 154.—

Licheururi, rumuri, rachiuuri calitate obicinuită la cumpărare de 26 litre, 1 litră = cor. 1.

Crumpene se cumpără aici întotdeauna.

Cunoscuta hârtie de cigarette egipteană universală

AIDA

(Vergé-Combustible)

Deposit pentru Sibiu la Domnul:

CAROL ALBRECHT.

Strada Ocnel.

7 18-52

Cercata de imprimat E. T. Gleitsmann, Dresda — Budapesta.